

Autoreferat

1. Imię i nazwisko.

Karol Ryszkowski

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- *diploma honorificum* - dyplom PAN poświadczający ukończenie cyklu studiów poświęconych prawu rzymskiemu oraz antycznym źródłom europejskiej kultury prawnej z najwyższą oceną *eximia cum diligentia*, wydany przez Przewodniczącego Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej Polskiej Akademii Nauk oraz Kierownika Zakładu Prawa Rzymskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- certyfikat *First Certificate in English (FCE)*;
- certyfikat *the Test of Legal English Skills (TOLES) Higher* z wynikiem *EXCELLENT*;
- świadectwo ukończenia z wyróżnieniem nauki w V Liceum Ogólnokształcącym im. Augusta Witkowskiego w Krakowie z 12.4.2005 r. (3. liceum w Polsce w 2005 roku);
- dyplom ukończenia studiów potwierdzający wyższe wykształcenie i tytuł zawodowy - magister prawa, wydany przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniu 30.6.2010 r. [na podstawie pracy magisterskiej pt. *Zakres kognicji sądu polubownego (zdadność arbitrażowa) w prawie polskim na tle innych systemów prawnych* napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Andrzeja Szumańskiego (recenzent prof. dr hab. Wojciech Pyzioł), z oceną bardzo dobrą na dyplomie];
- świadectwo ukończenia dwusemestralnych studiów podyplomowych *Prawo bankowe* z oceną bardzo dobrą, pod patronatem Narodowego Banku Polskiego, wydane przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniu 11.9.2011 r.;
- stopień doktora nauk prawnych, specjalizacja: Prawo gospodarcze prywatne, nadany uchwałą Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26.3.2018 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Klauzula procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim na tle innych systemów prawnych*, (promotor: prof. dr hab. Andrzej Szumański, recenzenci: prof. dr hab. Bernadetta Fuchs, prof. dr hab. Łukasz Błaszczak), praca ukazała się drukiem w wydawnictwie C.H. Beck, w serii Monografie Prawnicze Warszawa 2019, s. LXVIII, 312, ISBN: 978-83-8158-459-3, (recenzent wydawniczy: dr hab. Radosław Flejszar);

- świadectwo ukończenia Studium Doskonałości Dydaktyki Akademickiej w roku akademickim 2019/2020 – spełnienie wymogów określonych w Zarządzeniu Rektora UEK w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli akademickich Uczelni;
- stały mediator sądowy – decyzja Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie o wpisie na listę stałych mediatorów sądowych przy Sądzie Okręgowym w Krakowie z dnia 29.7.2022 r.; Załączniki. Potwierdzenie powyższych informacji zob. załącznik nr 9 do wniosku.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

Podstawowe miejsce zatrudnienia:

- Od 1.10.2018 r. do nadal adiunkt w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, tj.:
Od 1.10.2018 r. do 30.9.2019 r. Katedra Prawa Cywilnego i Gospodarczego,
Od 1.10.2019 r. do 14.5.2020 r. Instytut Prawa, Katedra Prawa Gospodarczego Publicznego i Prawa Pracy,
Od 15.5.2020 r. do chwili obecnej Instytut Prawa (od dnia 2.12.2024 r. w ramach Kolegium Prawa), Katedra Prawa Cywilnego, Gospodarczego i Prywatnego Międzynarodowego;

Dodatkowe zatrudnienie w ramach umów o zastępstwo:

- Od 1.10.2020 r. do 20.12.2020 r. adiunkt w Zakładzie Postępowania Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie;
- Od 1.10.2023 r. do 30.6.2024 r. asystent dydaktyczny w Zakładzie Postępowania Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie;

Funkcje pełnione w okresie zatrudnienia na Uniwersytecie Ekonomicznym:

- Przewodniczący zespołu wprowadzania nowego planu studiów (karty PRK) od 2020 r. do chwili obecnej;
- Osoba koordynująca działania w sprawie współpracy Katedry Prawa Cywilnego Gospodarczego i Prywatnego Międzynarodowego UEK z University of Reggio Calabria od roku akademickiego 2024/2025;
- Członek zespołu ds. Ewaluacji Jakości Działalności Naukowej w roku akademickim 2024/2025;
- Członek Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w roku akademickim 2023/2024;
- Członek Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w roku akademickim 2022/2023;
- Członek Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w roku akademickim 2021/2022;

- Członek Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w roku akademickim 2020/2021;
- Członek Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w roku akademickim 2019/2020;
- Członek zespołu wprowadzania nowego planu studiów (karty PRK) w 2020 r.;
- Członek i Sekretarz Komisji Instytutu Prawa do spraw Jakości Kształcenia w roku akademickim 2019/2020;
- Opiekun praktyk w Katedrze Prawa Gospodarczego Publicznego i Prawa Pracy w roku akademickim 2020/2021;
- Opiekun praktyk w Katedrze Prawa Gospodarczego Publicznego i Prawa Pracy w roku akademickim 2019/2020;
- Pełnomocnik i protokolant Wydziałowej Komisji Programowo-Dydaktycznej ds. Kierunku Prawo w roku akademickim 2019/2020;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji pt. *VII Międzynarodowa Konsumencka Konferencja Naukowa Reklamacje, mediacje i inne postępowania w sprawach konsumenckich; Complaints, mediations and other proceedings in consumer matters* w dniach: 27.10.2020 r. do 28.10.2020 r.;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji 26.11.2020 r. do 27.11.2020 r. *V Krakowska Konferencja Ubezpieczeniowa. Ubezpieczenia w państwach europejskich Nowe technologie w ubezpieczeniach*;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji 21.10.2020 r. do 22.10.2020 r. *Europejski Kongres Mobilności*;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji 4.6.2020 r. do 5.6.2020 r. *Nowe technologie na rynku finansowym. Szanse i zagrożenia dla ich uczestników*;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji 16.3.2020 r. *Czy i jak mediuować? - Mediacja w sprawach o należności cywilnoprawne z udziałem podmiotów objętymi ustawą o dyscyplinie finansów publicznych - aspekty praktyczne*;
- Członek komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji 9.5.2019 do 10.5.2019r., pt. *International Scientific Conference Human/Consumer Rights and New Technologies*;

Załączniki. Potwierdzenie powyższych informacji zob. załącznik nr 8 do wniosku

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak

i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

4.1. Wykazanie rozprawy habilitacyjnej

Jako główne osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a) ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wskazuję monografię pt. *Umowa dystrybucyjna w prawie polskim*, Warszawa 2024 (Wydawnictwo C.H. Beck sp. z o.o.), s. XLV, 263, ISBN: 978-83-8356-653-5, ISBN e-book: 978-83-8356-654-2 (recenzent wydawniczy: prof. dr hab. Andrzej Szumański).

Publikacja jest pierwszym kompleksowym opracowaniem monograficznym poświęconym umowie dystrybucyjnej w polskim prawie prywatnym. Wypełnia ono istniejącą w tym zakresie lukę w polskiej nauce prawa cywilnego, w tym handlowego.

Dynamiczny rozwój umów dystrybucyjnych w praktyce przy jednoczesnym braku ich regulacji w polskim prawie rangi ustawowej sprawia, że temat badawczy ujęty w tytule rozprawy jest doniosły teoretycznie i praktycznie. Pozwala bowiem na analizę umowy, której rola wzrasta w praktyce obrotu gospodarczego, a którą – jak pokazują liczne spory sądowe i arbitrażowe – trudno ująć w ramy prawne, oraz określić zakres praw i obowiązków stron tej umowy. Temat badawczy obejmuje zatem kwestię wyodrębnienia określonego typu umowy spośród innych umów oraz próbę skonstruowania właściwych norm prawnych, regulujących prawa i obowiązki stron tej umowy. Ze względu na to, że umowa dystrybucyjna nie została uregulowana w akcie rangi ustawowej, konieczne jest opracowanie regulacji prawnych właściwych dla tej umowy, co samo w sobie stanowi wyzwanie badawcze.

Jak już wskazano, w literaturze polskiej nie ma publikacji, która dotyczyłaby omawianej umowy w sposób kompleksowy. W trakcie prac nad niniejszą rozprawą, rozpoczętych w 2021 roku, została wydana monografia dr hab. Ewy Wójtowicz pt. *Ustawowe prawo do odstąpienia od umowy dystrybucji - przesłanki i skutki jego realizacji*, (C.H. Beck sp. z o.o., Warszawa 2022). Jej celem nie jest jednak całościowe przedstawienie treści umowy dystrybucyjnej w prawie polskim, lecz analiza przesłanek i skutków realizacji prawa odstąpienia od tej umowy.

Poglądy wyrażane w literaturze obcej wypowiedane są na gruncie odmiennych systemów prawnych, co wyklucza odnoszenie ich bezpośrednio do stanu prawnego obowiązującego w polskim prawie. Dodać należy, że w obcych systemach prawnych rzadko spotyka się regulację umowy dystrybucyjnej, a przeważają poglądy o stosowaniu do niej *per*

analogiam przepisów regulujących różne umowy nazwane. W przedmiotowej monografii wykazano, iż na gruncie prawa polskiego stanowiska takiego nie należy podzielić.

O istotnym znaczeniu tematu badawczego rozprawy świadczą również podejmowane próby uregulowania umowy dystrybucyjnej w aktach *soft law* *Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference* (DCFR)¹ oraz w Akademickim Projekcie Kodeksu Cywilnego (APKC)² celem unormowania omawianej umowy, poprzedzone analizami dotyczącymi samej potrzeby wprowadzenia takiego unormowania. Konieczne jest właściwe umiejscowienie umowy dystrybucyjnej w systemie prawa polskiego w oparciu o badanie jej charakteru prawnego oraz ustalenie norm prawnych regulujących prawa i obowiązki stron tej umowy. Założenie to wpłynęło na wyznaczone cele badań, które w niniejszej monografii są następujące:

I. udowodnienie następujących tez badawczych:

- a) istnienie empirycznego typu umowy, umowy nienazwanej odrębnej od innych umów, określanego w praktyce jako umowa dystrybucyjna, ze względu na specyficzne postanowienia przedmiotowo istotne tej umowy, które odróżniają ją od innych typów umów,
- b) udowodnienie specyficznych postanowień przedmiotowo istotnych dla czterech modeli umowy dystrybucyjnej, które odróżniają ją od innych typów umów,
- c) uzasadnienie potrzeby unormowania umowy dystrybucyjnej w prawie polskim w ramach KC, z uwzględnieniem jej czterech podstawowych modeli oraz postanowień przedmiotowo istotnych dla każdego z wariantów tej umowy,

II. opracowanie czterech modeli umowy dystrybucyjnej, jej wzorów ze względu na istnienie jednego podstawowego typu oraz trzech podtypów umowy dystrybucyjnej, z uwzględnieniem postanowień przedmiotowo istotnych dla każdego z wariantów tej umowy, tj. umowy dystrybucji prostej, a ponadto umowy dystrybucji wyłącznej, umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy o wyłączność nabywania,

III. opracowanie projektu legislacyjnego unormowania umowy dystrybucyjnej w prawie polskim w ramach KC, z uwzględnieniem jej czterech podstawowych modeli, a konkretnie w TYTULE XXIII¹. UMOWA DYSTRYBUCJI (UMOWA DYSTRYBUCYJNA), w art. 764¹⁰ – art. 764²⁶. Próba ta jest postulatem *de lege ferenda* ale również przyczynkiem dyskusji odnośnie do potrzeby i finalnego kształtu regulacji umowy dystrybucyjnej w polskim porządku prawnym. Cel ten został zrealizowany poprzez analizę następujących kwestii: istnienia umowy

¹ *Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference*, <https://sakig.pl/wp-content/uploads/2019/01/dfcr.pdf>, 10.3.2022 r.

² Oficjalna strona projektu: <http://www.projektkc.uj.edu.pl>, 17.5.2023r.

dystrybucyjnej w praktyce polskiego obrotu gospodarczego jako empirycznego typu umowy - umowy nienazwanej, jej pojęcia w polskim porządku prawnym, umowy dystrybucyjnej w wybranych aktach i systemach prawnych, a w szczególności w aktach *soft law* i aktach prawa międzynarodowego, a ponadto w wybranych systemach prawa kontynentalnego oraz w wybranych systemach *common law*, wyróżnienia oraz zdefiniowania modeli umowy dystrybucyjnej w praktyce obrotu gospodarczego (a mianowicie jednego podstawowego typu oraz trzech podtypów umowy dystrybucyjnej, z uwzględnieniem postanowień przedmiotowo istotnych dla każdego z wariantów tej umowy, tj. umowy dystrybucji prostej, a ponadto umowy dystrybucji wyłącznej, umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy o wyłączność nabywania), porównania umowy dystrybucyjnej z innymi typami umów, zarówno nazwanymi, jak i nienazwanymi, przedstawienia umowy dystrybucyjnej na gruncie orzecznictwa sądów polskich, w tym w kontekście opłat półkowych, wskazania proponowanego ujęcia umowy dystrybucyjnej w prawie polskim wraz opracowaniem wzorów czterech podstawowych modeli umowy dystrybucyjnej, których treść jest zgodna z postulatami *de lege ferenda* dotyczącymi umowy dystrybucyjnej, a zawartymi w tekście rozprawy.

Umowy dystrybucyjnej *vel* umowy dystrybucji (pojęcia te używane są w przedmiotowej rozprawie zamiennie) mogą dotyczyć, zarówno regulacje prywatnoprawne, jak i publicznoprawne. Umowa dystrybucyjna jest zatem także powiązana z aspektami publicznoprawnymi, w tym dotyczą jej przepisy nowego Rozporządzenia Wyłączeniowego³, jak i dotyczyły jej przepisy starego Rozporządzenia Wyłączeniowego⁴, a także mogą dotyczyć jej akty ustawy publicznoprawne, jak PrZamPubl⁵, co jednak nie powinno przesądzać ustawowej regulacji umowy dystrybucyjnej w ustawie zaliczanej do prawa publicznego, lecz przez jej podobieństwo do umów nazwanych uregulowanych w KC, tam należy widzieć jej miejsce.

W niniejszej monografii, która dotyczy aspektu prywatnoprawnego, nie sposób było pominąć jednak pewnych istotnych kwestii dotyczących umowy dystrybucyjnej, które wynikają z prawa publicznego, m.in. opłat półkowych. Opłaty półkowe w zasadniczy sposób wpływają na wzajemne prawa i obowiązki stron umowy dystrybucyjnej, a przez to na treść umowy dystrybucyjnej.

³ Rozp. RM Ministrów z dnia 22.5.2023 r. w sprawie wyłączenia niektórych rodzajów porozumień wertykalnych spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję (Dz.U. z 2023 r., poz. 1033).

⁴ Rozp. RM z 30.3.2011 r. w sprawie wyłączenia niektórych rodzajów porozumień wertykalnych spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1012).

⁵ Ustawa z 11.9.2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024, poz. 1320).

Przedmiotem analizy w rozprawie są także m.in. przepisy konwencji międzynarodowych, jednak są to konwencje ujednolicające prawo cywilne (prywatne). W pracy nie poruszono zagadnień związanych z innymi niż cywilne aspektami umowy dystrybucyjnej, za wyjątkiem kwestii opłat półkowych, gdyż w tym przypadku wejście na obszar prawa publicznego było niezbędne. W niniejszej monografii nie zajęto się prawem publicznym oraz działami prawa, które są z nim powiązane, w szczególności dystrybucją ubezpieczeń.

Ponadto poza zakresem pracy co do zasady pozostały zagadnienia dotyczące prawa prywatnego międzynarodowego (z wyjątkiem przepisów Rozporządzenia Rzym I). Przedmiotem badań jest bowiem umowa dystrybucyjna, dla której właściwe jest prawo polskie. Zagadnienia związane z ustalaniem prawa właściwego dla tej umowy nie są konieczne dla realizacji celów niniejszej monografii.

Umowa dystrybucyjna jest umową nienazwaną, która wyewoluowała w praktyce, w obrocie gospodarczym, w kilku odmianach. W obcych systemach prawnych oraz na gruncie międzynarodowym podjęto pewne próby jej kodyfikacji, natomiast na gruncie prawa polskiego nie posiada ona podstawy prawnej, choć jest niejako wspominana. W polskiej doktrynie powzięto próby scharakteryzowania tego typu umowy, a raczej typów umów, ze względu na wykształcenie się w obrocie gospodarczym kilku jej rodzajów, które przyjmują różną nazwę oraz różną charakterystykę w zależności od konkretnego przedstawiciela doktryny. Pewne kwestie związane z tym typem umowy zostały poruszone na gruncie prawa unijnego, częściowo już nie obowiązującego.

Wprowadzenie ustawowej regulacji umowy dystrybucyjnej do polskiego porządku prawnego nie jest jedynie zagadnieniem akademickim, ze względu na jej występowanie w obrocie, również polskim, a także jej regulację w aktach prawa międzynarodowego, szczególnie *soft law*, a także sporadycznie w zagranicznych systemach prawnych. Ponadto można zauważyć szątkową regulację tej umowy na poziomie aktu wykonawczego w prawie polskim, to jest rozporządzenia, a także pewne odniesienia do dystrybucji w aktach rangi ustawowej.

W pracy zastosowano następujące metody: dogmatycznoprawną, empiryczną, prawnoporównawczą, a także historycznoprawną, które znalazły swoje odzwierciedlenie w konstrukcji rozprawy. Rozważania wzbogacone zostały poprzez odniesienie się do ekonomicznego rodowodu umowy dystrybucyjnej. Ze względu na spójność wywodu niejednokrotnie metody te przewijały się w toku całej pracy, a w szczególności metoda empiryczna (przegląd orzecznictwa dotyczącego umowy dystrybucyjnej na gruncie polskim oraz w uwagach prawnoporównawczych, przegląd orzecznictwa polskiego w kontekście opłat

półkowych oraz raport *Baker & McKenzie LLP* dotyczący stosowania umowy dystrybucyjnej w obcych systemach prawnych) oraz metoda historycznoprawna.

Warto zaznaczyć, że przegląd orzecznictwa nie ogranicza się jedynie do orzecznictwa powszechnego, ale również obejmuje przeprowadzenie kwerendy w siedzibie Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej postępowań arbitrażowych toczonych przed SAKIG, dotyczących sporów, których źródłem były umowy dystrybucyjne. Ze względu na sprzeciw stron tych postępowań arbitrażowych wobec publikacji zanonimizowanych wyroków na podstawie § 47 ust. 1 Regulaminu SAKIG, a ponadto ze względu na § 8 Regulaminu SAKIG (zasadę poufności), w niniejszej monografii pominięto kwestie, które by pozostawały z powyższym w sprzeczności, jednakże pewne odniesienia do praktyki są rezultatem tejże kwerendy.

Ponadto na podstawie wyciągniętych wniosków z treści niniejszej monografii podjęto próbę opracowania modeli umowy dystrybucyjnej, jej wzorów ze względu na istnienie jednego podstawowego typu oraz trzech podtypów umowy dystrybucyjnej, tj. umowy dystrybucji prostej, umowy dystrybucji wyłącznej, umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy o wyłączność nabywania – z uwzględnieniem wzajemnego układu praw i obowiązków stron, w tym ich obligatoryjności bądź fakultatywności w zależności od konkretnego podtypu umowy dystrybucyjnej, w tym zależności pomiędzy poszczególnymi wariantami umowy dystrybucyjnej (tj. kwestia wzajemnego stosunku umowy dystrybucji wyłącznej oraz umowy o wyłączność nabywania), a mianowicie pomiędzy: typem podstawowym - umową dystrybucji prostej, a ponadto podtypami: umową dystrybucji wyłącznej, umową dystrybucji selektywnej oraz umową o wyłączność nabywania.

Wzory te jeszcze bardziej wzmocniły praktyczny aspekt niniejszej pracy, implementując jednocześnie zaproponowane przeze mnie postulaty *de lege ferenda* odnośnie do uregulowania umowy dystrybucyjnej jako umowy nazwanej w treści KC, w jej czterech podstawowych modelach (jej typu podstawowego, a także trzech podtypów), które jako propozycja legislacyjna dla polskiego ustawodawcy ma na celu usunięcie stanu niepewności prawnej, który istnieje na gruncie obecnego stanu prawnego ze względu na brak ustawowej regulacji umowy dystrybucyjnej w prawie polskim.

Temat rozprawy znalazł odzwierciedlenie w jej tytule. Został on ujęty w sposób szeroki, tak żeby objąć wszystkie cele pracy. Struktura pracy jest zdeterminowana jej problemami badawczymi. Poszczególne rozdziały w różnym zakresie służą realizacji każdego z celów pracy. Niniejsza monografia składa się z następujących rozdziałów:

Rozdziału I. Umowa dystrybucyjna w praktyce polskiego obrotu gospodarczego,

Rozdziału II. Umowa dystrybucyjna w wybranych aktach i systemach prawnych,
Rozdziału III. Modele umowy dystrybucyjnej w praktyce obrotu gospodarczego,
Rozdziału IV. Umowa dystrybucyjna a inne typy umów,
Rozdziału V. Umowa dystrybucyjna w orzecznictwie sądów polskich,
Rozdziału VI. Proponowane ujęcie umowy dystrybucyjnej w prawie polskim.

Konstrukcja monografii nawiązuje do pytań badawczych:

1. Czy rzeczywiście istnieje empiryczny typ umowy odrębny od innych umów określany w praktyce jako umowa dystrybucyjna, czy też pod tym określeniem kryją się w istocie inne umowy, np. umowa sprzedaży?
2. A jeżeli tak, to jakie są specyficzne postanowienia przedmiotowo istotne tej umowy, odróżniające ją od innych typów umów?
3. Czy wobec powyższego należy umowę dystrybucyjną uregulować w przepisach ustawowych?
4. Próba opracowania modeli umowy dystrybucyjnej, poprzez:
 - a) Wskazanie treści przykładowych umów dystrybucyjnych, to jest jej czterech modeli umowy dystrybucyjnej, jej wzorów ze względu na istnienie jednego podstawowego typu oraz trzech podtypów umowy dystrybucyjnej, z uwzględnieniem postanowień przedmiotowo istotnych dla każdego z wariantów tej umowy, tj. umowy dystrybucji prostej, a ponadto umowy dystrybucji wyłącznej, umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy o wyłączność nabywania,
 - b) Opracowanie konkretnego projektu legislacyjnego umowy dystrybucyjnej w jej czterech podstawowych modelach (jej typu podstawowego, a także trzech podtypów) z uwzględnieniem postanowień przedmiotowo istotnych dla każdego z czterech modeli tej umowy.

Ze względu na powiązanie polskiego porządku prawnego z prawem unijnym część rozważań, dotyczących prawa UE zostało zamieszczonych razem z polskimi regulacjami. Metoda prawnoporównawcza jest wykorzystana przede wszystkim w Rozdziale II. Umowa dystrybucyjna w wybranych aktach i systemach prawnych, dedykowanym umowie dystrybucyjnej w wybranych aktach i systemach prawnych. Rozdział ten zawiera także wybrane orzeczenia, które obrazują pojęcie umowy dystrybucyjnej w omawianych systemach prawnych, z uwzględnieniem zarówno systemu prawa kontynentalnego oraz systemu *common law*. Nadto trzeba wskazać, iż poszczególne jednostki redakcyjne w tym Rozdziale uzależnione są od objętości regulacji umowy dystrybucyjnej w poszczególnych systemach prawnych, które są przedmiotem rozważań w tym Rozdziale.

Podobnie, pomimo osobnej jednostki redakcyjnej dotyczącej umowy dystrybucyjnej w orzecznictwie sądów polskich (Rozdziału V. Umowa dystrybucyjna w orzecznictwie sądów polskich), czasem celowo orzecznictwo powołano w innym miejscu dla większej spójności wyводу, w szczególności w przypadku opłat półkowych. Orzecznictwo zostało zaprezentowane w kolejności chronologicznej z pewnymi odstępstwami, które zostały wprowadzone dla spójności wyводу.

Warta odnotowania jest również konstrukcja Rozdziału III. Modele umowy dystrybucyjnej w praktyce obrotu gospodarczego, która nawiązuje do trzech podtypów umowy dystrybucyjnej, wyróżnionych zarówno w aktach *soft law*, doktrynie, jak i praktyce, z uwzględnieniem postanowień przedmiotowo istotnych dla każdego z nich, tj. umowy dystrybucji wyłącznej, umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy o wyłączność nabywania.

Decydujące cechy odróżniające umowę dystrybucji od innych rodzajów umów stanowią oświadczenia woli w niej zawarte i wynikające z nich skutki prawne⁶.

Dystrybutor działający w imieniu własnym oraz na własny rachunek korzysta w pełni z osiągniętego zysku, obciążają go ewentualne straty oraz ponosi całkowite koszty oraz ryzyko wynikające z dokonywanych operacji handlowych⁷. Dystrybutor powinien precyzyjnie skalkulować to ryzyko. Jakkolwiek dystrybutor jako przedsiębiorca może również wykorzystać odpowiednie okoliczności poprzez ustalanie ceny odsprzedaży, uzyskując przy tym znacznie większy zysk niż agent ze swojego wynagrodzenia, a w szczególności prowizji⁸. Ten aspekt gospodarczy przyświecający obydwu stronom umowy dystrybucyjnej, a mianowicie chęć osiągnięcia zysku, powinien być zagwarantowany w umowie dystrybucyjnej, która choć istniejąca w praktyce, wciąż nie posiada swojej ustawowej regulacji. Brak ustawowej regulacji prowadzi do wielu sporów sądowych, które często, choć niejednynie, dotyczą materii opłat półkowych.

Umowa dystrybucyjna spełnia wszystkie sześć przesłanek zaistnienia umowy nienazwanej, której zostały zaproponowane w doktrynie, a mianowicie:

- 1) jest dwustronną czynnością prawną, będącą ważną umową;
- 2) brakuje jej nazwania w akcie rangi ustawowej w prawie polskim;
- 3) brak jest określenia *essentialia negotii* tej umowy w KC oraz w innej ustawie;
- 4) brak jest tożsamości umowy dystrybucyjnej z umową nazwaną albo takiego podobieństwa,

⁶ Zob. podobnie A. J. Bělohávek, ROZPORZĄDZENIE RZYM I. KONWENCJA RZYMSKA. KOMENTARZ TOM 1, Warszawa 2010, s. 888.

⁷ J. Rymarczyk, Rozdział 2. Pośrednicy w handlu zagranicznym, [w:] J. Rymarczyk (red.), Handel zagraniczny, Organizacja i technika, Warszawa 2017, s. 38.

⁸ M. Mann, German Law Accessible. Commercial Contracts in Germany, München 2015, s. 131.

które wskazywałoby na rodzaj umowy nazwanej lub też istotny wyjątek od zasad konkretnej umowy nazwanej;

5) brak jest na poziomie ustawowym określenia stron umowy, jej przedmiotu oraz treści, a prawa i obowiązków stron są częściowo zmienne;

6) pozostaje w zgodzie z porządkiem prawnym, tzn. w zgodności kreowanego stosunku prawnego (jego treści oraz celu) z jego właściwościami (naturą), ustawami oraz zasadami słuszności, jak też dobrymi obyczajami *vel* zasadami współżycia społecznego⁹.

Można wskazać na istnienie specyficznych postanowień przedmiotowo istotnych dla umowy dystrybucyjnej, które odróżniają ten empiryczny typ umowy nienazwanej od innych umów, a mianowicie w przypadku:

Umowy dystrybucji prostej - przez umowę dystrybucji (umowę dystrybucyjną) przyjmujący zlecenie (dystrybutor) zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do stałej sprzedaży towarów, dostarczanych przez dającego zlecenie (dostawcę) w zakresie działalności przedsiębiorstwa dającego zlecenie, kupionych od dostawcy na preferencyjnych warunkach, działając na własny rachunek i w imieniu własnym. Obowiązki te występują również we wszystkich podtypach umowy dystrybucyjnej.

Umowy dystrybucji wyłącznej - umową dystrybucji wyłącznej jest umowa, na podstawie której dostawca zobowiązuje się dostarczać towary wyłącznie jednemu dystrybutorowi na określonym obszarze albo w odniesieniu do określonej grupy klientów. Jeżeli dystrybutorowi zostało przyznane prawo wyłączności w odniesieniu do obszaru geograficznego, a w czasie trwania umowy dystrybucji wyłącznej została bez udziału dystrybutora zawarta umowa sprzedaży towaru będącego przedmiotem umowy dystrybucji wyłącznej z klientem tego obszaru, dystrybutor może żądać prowizji od tej umowy. Dający zlecenie obowiązany jest w rozsądnym czasie zawiadomić dystrybutora o zawarciu takiej umowy. Analogiczna sytuacja wystąpi w przypadku gdy została zawarta umowa dystrybucji wyłącznej w odniesieniu do określonej grupy klientów, tj. w przypadku gdy w czasie trwania umowy dystrybucji wyłącznej została bez udziału dystrybutora zawarta umowa sprzedaży towaru będącego przedmiotem umowy dystrybucji wyłącznej z klientem z poza określonej grupy klientów, dystrybutor może żądać prowizji od tej umowy. Dający zlecenie obowiązany jest w rozsądnym czasie zawiadomić dystrybutora o zawarciu takiej umowy.

Umowy dystrybucji selektywnej - umową dystrybucji selektywnej jest umowa dystrybucji, na podstawie której dostawca zobowiązuje się dostarczać towary, bezpośrednio albo pośrednio,

⁹ W.J. Katner, w: System PrPryw, t. 9, 2018, s. 16.

wyłącznie dystrybutorom wyłoniomym na podstawie określonych kryteriów.

Ponadto dystrybutor w przypadku umowy dystrybucji wyłącznej oraz umowy dystrybucji selektywnej obowiązany jest w szczególności przekazywać wszelkie informacje mające znaczenie dla dostawcy, w tym sprawozdania finansowe, a także przestrzegać jego wskazówek uzasadnionych w danych okolicznościach oraz podejmować, w zakresie stosunku wynikającego z umowy dystrybucji, czynności potrzebne do ochrony praw dostawcy.

Umowy o wyłączność nabywania - umową o wyłączność nabywania jest umowa dystrybucji, na podstawie której dystrybutor zobowiązuje się nabywać towary za zapłatą ceny tylko od dostawcy lub od osoby wskazanej przez dostawcę. Obowiązek dostarczenia towaru przez dostawcę lub podmiot przez niego wskazany, chociaż wzorem DCFR nie musi być on wprost wyartykułowany w ramach potencjalnej regulacji ustawowej tego typu umowy dystrybucyjnej, to jednak tak jak w pozostałych podtypach umowy dystrybucyjnej pozostaje w mocy.

Tylko ich spełnienie spowoduje, że konkretna umowa rzeczywiście będzie umową dystrybucyjną, a nie jedynie nosić jej miano, pozostając w istocie inną umową. Uwagę tę należy odnieść nie tylko do umowy dystrybucji prostej, ale również do pozostałych jej podtypów. Współgra to z wyrokiem SN z dnia 25.11.2010 r., I CSK 703/09, w którym SN zauważył, że „Ocena charakteru umowy zależy nie od jej nazwy, ale od rzeczywistej treści oraz celu i zgodnego zamiaru stron (art. 65 § 2 KC)”.

Podsumowując należy wskazać następujące cechy umowy dystrybucyjnej: umowa nienazwana, umowa o świadczenie usług pośrednictwa handlowego, konsensualna, kauzalna, dwustronna, dwustronnie zobowiązująca, przysparzająca, wzajemna, odpłatna ze zobowiązaniem rezultatu, co do zasady ekwiwalentna, co do zasady o trwałym charakterze, dwustronnie podmiotowo kwalifikowana, co do zasady ramowa. Ponadto w przypadku sieci dystrybucyjnych umowy dystrybucyjne są z reguły umowami adhezyjnymi, choć nie jest tak we wszystkich przypadkach.

Reasumując w obrocie gospodarczym wykształcił się empiryczny typ umowy odrębny od innych umów określany w praktyce jako umowa dystrybucyjna, który posiada cechy odróżniającego od innych umów zarówno nazwanych, jak i nienazwanych. Nie da się zatem uznać, iż za nazwą umowy dystrybucyjnej kryją się w istocie inne umowy. Umowa dystrybucyjna stanowi odrębny typ empiryczny umowy nienazwanej, w ramach którego może wskazać na cztery powszechnie akceptowane (choć różnie nazywane) podstawowe warianty, a mianowicie: typ podstawowy - umowę dystrybucji prostej, a ponadto trzy podtypy: umowę dystrybucji wyłącznej, umowę dystrybucji selektywnej oraz umowę o wyłączność nabywania. Pogląd ten jest podzielany zarówno w polskiej doktrynie, jak i w polskim orzecznictwie.

Spostrzeżenie to nie stoi na przeszkodzie, żeby gdy zajdzie taka potrzeba *per analogiam* stosować do umowy dystrybucyjnej odpowiednio przepisy dotyczące innych umów zarówno nazwanych, jak i nienazwanych, szczególnie w przypadku, gdy brak jest ustawowej regulacji umowy dystrybucyjnej.

Potencjalna interwencja legislatora może doprowadzić do nadania umowie dystrybucyjnej szaty prawnej, najlepiej w ramach KC, czyniąc nią zatem umową nazwaną.

Istnieje wiele argumentów świadczących za koniecznością regulacji umowy dystrybucyjnej w przepisach powszechnie obowiązującego prawa na poziomie rangi ustawowej, najlepiej w ramach KC. Może to nastąpić w ramach postulowanej przez część doktryny rekodyfikacji KC (w ramach regulacji umów sieciowych *vel networkingowych*) albo w ramach punktowej zmiany przepisów KC (w ramach nowelizacji). Nie mając nic przeciwko wprowadzeniu szerszej regulacji umów sieciowych w ramach z rekodyfikowanego KC, w niniejszej monografii ze względu na jej zakres, zaproponowano zmianę punktową. Brak regulacji umowy dystrybucji na poziomie ustawowym może powodować niepewność stron umów dystrybucyjnych, a tym samym, ze względu na wielość branż w których umowa ta występuje, rzutować na pewność obrotu gospodarczego w Rzeczypospolitej Polskiej. Obecna sytuacja może prowadzić do podważania treści umów dystrybucyjnych, spowodowanie stanu niepewności prawnej, a także unikania zawierania tego typu umów praktyce. Takiej sytuacji należy zapobiec poprzez wprowadzenie ustawowej regulacji umowy dystrybucyjnej, która uwzględniając specyfikę polskiego rynku, pozostaje zgodna z prawem unijnym a jednocześnie czerpie z metody prawnoporównawczej, w tym z aktu *soft law* DCFR.

Wątek znaczenia umowy dystrybucyjnej w obrocie gospodarczym niejednokrotnie przewinął się w treści niniejszej monografii. W doktrynie można zatem zauważyć często powtarzające się stanowisko przychylne regulacji umowy dystrybucyjnej w akcie rangi ustawowej. Z takiego stanu rzeczy wynika kilka wniosków: istnienie osobnego empirycznego typu umowy dystrybucyjnej, która jest umową nienazwaną, a także aprobatą w zakresie jej regulacji w akcie rangi ustawowej, a tym samym przekształcenie się jej w umowę nazwaną.

Dystrybucja towarów to zjawisko przede wszystkim ekonomiczne, które stanowi stadium pośrednie w działalności gospodarczej pomiędzy fazą produkcji oraz konsumpcji, tworząc wspólnie z nimi efektywną oraz spójną całość¹⁰. W myśl rzymskiej zasady *natura horret vacuum* normy regulujące tę umowę zaczęły powstawać w praktyce, a ze względu na rozpowszechnienie tej umowy w praktyce, powinna ona otrzymać także regulację ustawową.

¹⁰ J. Guyénot, *The French Law of Agency and Distributorship Agreements*, London 1976, s. 212.

O ile panuje zgodność w doktrynie, w przedmiocie uznawania umowy dystrybucyjnej za nienazwaną¹¹, to w zakresie przekształcenia umowy nienazwanej w umowę nazwaną, podzielam dominujące stanowisko, wedle którego wystarczy w ustawie określić jedynie *essentialia negotii* konkretnej umowy oraz wymienić ją z nazwy, by uczynić ją umową nazwaną. Zapatrywanie to nie stoi w sprzeczności z możliwością uregulowania przez ustawodawcę także *naturalia negotii* oraz *accidentalialia negotii* umowy dystrybucyjnej w akcie rangi ustawowej, chociaż ze względu na zachowanie elastyczności umów dystrybucyjnych w obrocie nie zawsze musi to być pożądanym zjawiskiem. Ze względu na to, że w praktyce występują przypadki, w których umowy dystrybucyjne nie są umowami wzajemnie ekwiwalentnymi, a wzajemne prawa i obowiązki stron, poza *essentialia negotii*, bywają uregulowane indywidualnie. Potencjalna regulacja ustawowa nie powinna ingerować w tak rozwiniętą praktykę, a ustalić jedynie ramy poza, które wyjść nie można, gdyż godziłoby to w rażącym stopniu w interesy stron, m.in. poprzez zbytnie uprzywilejowanie jednej ze stron umowy dystrybucyjnej.

W treści niniejszej monografii starano się rozwiązać wiele wątpliwości dotyczących umowy dystrybucyjnej, w tym jej odrębności od pozostałych umów, zarówno nazwanych, jak i nienazwanych, a co za tym idzie kwestii stosowania *per analogiam* przepisów regulujących inne umowy do umowy dystrybucyjnej, jej przedmiotu oraz wzajemnych praw i obowiązków stron. Zaproponowana przeze mnie regulacja umowy dystrybucyjnej w ramach KC jest tego rezultatem. Wprowadzenia odpowiednich przepisów dotyczących umowy dystrybucyjnej do polskiego porządku prawnego w jeszcze większym stopniu zniweluje wątpliwości dotyczący stosowania tej umowy w praktyce obrotu gospodarczego, a na pewno (przy poszanowaniu zasady swobody umów) znacznie je zredukuje.

Niniejszą próbę nadania ram prawnych umowy dystrybucyjnej, przekształcenie ją w kodeksową umowę nazwaną, należy traktować jako propozycję dla legislatora, pole do dalszych badań, polemiki oraz konsultacji społecznych, w tej dziedzinie. Szczególnie ten ostatni aspekt jest konieczny, celem uregulowania praktyki przy zachowaniu płynności obrotu gospodarczego, a nie tworzenia nadmiernie restrykcyjnych ram, które by ten obrót hamowały lub też wypaczały istotę tej umowy, przy zachowaniu jednak balansu pomiędzy prawami i

¹¹ Zob. W.J. Katner, w: System PrPryw, t. 9, 2018, s. 14; W.J. Kocot, w: System PrPryw, t. 9, 2018, s. 225; M. Krajewski, w: System PrHandl, t. 5b, 2020, s. 204; E. Rott-Pietrzyk, w: System PrHandl, t. 9, 2013, s. 1057; O. Szejnert-Roszak, Rozwiązanie umów dystrybucyjnych, iKAR 2019, nr 4(8), <https://ikar.wz.uw.edu.pl/images/numery/59/89.pdf>, 1.2.2022 r., s. 89; E. Wójtowicz, Ustawowe prawo do odstąpienia od umowy dystrybucji - przesłanki i skutki jego realizacji, Warszawa 2022, s. 1.

obowiązkami stron tej umowy, a także mając na uwadze oddziaływane jej na osoby trzecie, w tym w kontekście prawa antymonopolowego.

Postulaty, części doktryny odnośnie do wprowadzenia umowy dystrybucyjnej do KC, czasem są połączone z ideą kompleksowej rekodyfikacji prawa cywilnego. Wykracza to poza ramy niniejszej monografii, dlatego też ograniczono się do postulatu *de lege ferenda* w zakresie uregulowania umowy dystrybucyjnej w ramach Kodeksu Cywilnego (w ramach nowelizacji), jednakże nic nie stoi na przeszkodzie, aby ta propozycja została wykorzystana przez legislatora w pracach nad rekodyfikacją Kodeksu Cywilnego, w tym przy uregulowania umów sieciowych z umową dystrybucyjną łącznie. Jak już zostało wykazane, uważam, że miejscem regulacji tej umowy powinno być KC, a konkretnie w TYTULE XXIII¹. UMOWA DYSTRYBUCJI (UMOWA DYSTRYBUCYJNA), w art. 764¹⁰ - art. 764²⁶. Umieszczenie przedmiotowej umowy pomiędzy regulacją dotyczącą umowy agencyjnej a umowy komisu podyktowane jest jej cechami, podobieństwem do tych umów, w tym większym podobieństwem do umowy agencyjnej.

O ile w treści pracy, tak jak ma to również miejsce w literaturze przedmiotu, posługiwano się dla oznaczenia pierwszej ze stron umowy dystrybucji zamiennie pojęciem producenta oraz dostawcy, to ze względu na to, że podmiot nie zawsze musi być producentem towaru będącego przedmiotem umowy dystrybucji¹², to w definicji ustawowej zaproponowano termin dostawcy, natomiast takiej wątpliwości nie ma w przypadku drugiej strony umowy dystrybucyjnej, którą nazywa się dystrybutorem.

Pomimo zaproponowanej przeze mnie poniżej potencjalnej próby legislacyjnej umowy dystrybucji w KC, należy pamiętać o już istniejących przepisach, które będą miały do niej zastosowanie. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8.12.2016 r., I CSK 825/15 orzekł, że umowa dystrybucyjna „Zaliczana jest do umów o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy ogólne kodeksu cywilnego dotyczące czynności prawnych i zobowiązań umownych, umów wzajemnych”, a więc należy pamiętać o stosowaniu przepisów ogólnych KC dotyczących czynności prawnych (art. 1 KC do art. 125 KC), zobowiązań umownych (art. 385 KC do art. 385³ KC, a także 450 KC do art. 486 KC), oraz umów wzajemnych (art. 487 KC do art. 497 KC), ponadto odpowiednie zastosowanie znajdą przepisy Tytułu XI SPRZEDAŻ Księgi III ZOBOWIĄZANIA KC (art. 535 KC do art. 581 KC), a w odniesieniu do poszczególnych elementów umowy dystrybucyjnej można sięgać w drodze *per analogiam* do przepisów regulujących odpowiednie umowy nazwane, w szczególności przepisy o zleceniu (na podstawie

¹² Różnica między dostawcą a dystrybutorem, <https://pl.sawakinome.com/articles/business/difference-between-supplier-and-distributor-2.html>, 11.9.2022r.

art. 750 KC), czy też jak w obcych systemach prawnych, do przepisów dotyczących umowy agencyjnej.

Normy KC regulujące umowę agencji ze względu na podobieństwa swych hipotez do stanu faktycznego dystrybucji, a dotyczące: zakresu obowiązków agenta (art. 760, 760¹), w tym obowiązku lojalności (art. 760), dalej obowiązku udzielania informacji (art. 760¹ § 1, art. 760² § 1), prowizji (art. 761 § 2), jeśli umowa zawarta została na zasadzie wyłączności, ponadto ograniczenia działalności konkurencyjnej (art. 764⁶–764⁸), odnoszące się do procedury wypowiedzania umowy (art. 764¹–764²) oraz zapłaty świadczenia wyrównawczego (art. 764³–764⁴), mogą znaleźć do umowy dystrybucyjnej odpowiednie zastosowanie.

Jeśli chodzi o aspekt opłat półkowych, to obecna regulacja zawarta w art. 15 ust. 1 pkt 4 ZNKU jest wystarczająca, ze względu na aprobowaną przeze mnie linię orzecniczą polskich sądów powszechnych, których interpretacja czyni zbędną potencjalną zmianę legislacyjną w tym aspekcie. Tym samym nie ma potrzeby dokonania zmiany legislacyjnej w tym aspekcie, a uregulowanie umowy dystrybucyjnej w prawie polskim może ograniczyć się do wprowadzenia nowych przepisów do KC. Obecna regulacja prawna dotycząca prawa konkurencji odnośnie do umowy dystrybucji jest wystarczająca i nie wymaga zmiany. Przenosząc kwestię rozstrzygania kwestii półkowych w każdej konkretnej sprawie na sądy powszechne, przy zastrzeżeniu specyfiki umowy dystrybucyjnej, a w szczególności umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy dystrybucji wyłącznej, przy jednoczesnej wykładni prounijnej dokonywanej przez polskie sądy.

Nota bene może dojść w praktyce do sytuacji, że na gruncie konkretnych postanowień umowy dystrybucyjnej zagadnienie prawa ochrony konkurencji będzie powiązane z prawami własności intelektualnej oraz, że będą one oddziaływać na siebie wzajemnie.

Odnosnie do obowiązków stron, to w szczególności należy zwrócić uwagę, iż w praktyce niektóre obowiązki stron mogą wynikać z faktu zawarcia umowy dystrybucyjnej w sposób dorozumiany, jak chociażby obowiązek dalszej odsprzedaży towaru przez dystrybutora.

Podzielając dominujące stanowisko, wedle którego wystarczy w ustawie określić jedynie *essentialia negotii* konkretnej umowy oraz wymienić ją z nazwy, by uczynić ją umową nazwaną, to jest to w przypadku umowy dystrybucyjnej uzasadnione zachowaniem elastyczności umów dystrybucyjnych w obrocie. Ze względu na to, że w praktyce zdarza się, iż umowy dystrybucyjne nie są umowami wzajemnie ekwiwalentnymi, a wzajemne prawa oraz obowiązki stron, poza *essentialia negotii*, bywają uregulowane indywidualnie, to zaproponowana przeze mnie regulacja ustawowa umowy dystrybucyjnej nie ingeruje w tak rozwiniętą praktykę, a ustala jedynie ramy poza, które wyjść nie można, gdyż godziłoby to w

rażącym stopniu w interesy stron, m.in. poprzez zbytnie uprzywilejowanie jednej ze stron umowy dystrybucyjnej.

W zaprezentowanej próbie uregulowania umowy dystrybucyjnej ograniczono się jedynie do praw i obowiązków stron tej umowy, które uznano za obligatoryjne (obowiązek jednej strony stanowi zarazem uprawnienie drugiej strony). Zabieg ten miał na celu ograniczenie regulacji kodeksowej do niezbędnego minimum, zachowania istoty umowy dystrybucyjnej w jej czterech podstawowych modelach, a mianowicie: typu podstawowego - umowy dystrybucji prostej, a ponadto podtypów: umowy dystrybucji wyłącznej, umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy o wyłączność nabywania, bez nadmiernego przerostu regulacyjnego. Nie wyklucza to jednak sytuacji, w której strony w konkretnej umowie dystrybucyjnej wprowadzą wyżej wymienione w treści niniejszej rozprawy prawa i obowiązki¹³, które nie zostały przeze mnie wprowadzone do postulatu *de lege ferenda*. Nadto strony przy zawieraniu umowy dystrybucyjnej w zakresie wzajemnej regulacji praw i obowiązków (w ramach *accidentalia negotii*) mogą, także na podstawie metody prawnoporównawczej skorzystać w szczególności z dorobku niemieckiego orzecznictwa i doktryny, w których kwestia ta jest szczegółowa opracowana, czy też z regulacji DCFR z zastrzeżeniem jednak odrębności przyjętej przeze mnie regulacji, m.in. forma pisemna umowy dystrybucyjnej *ad solemnitatem* (podczas gdy na podstawie art. IV.E.-2:402 DCFR strona umowy dystrybucyjnej może żądać od drugiej strony wydania jej dokumentu w formie dokumentowej lub pisemnej, potwierdzającego postanowienia umowy). Odnośnie do korzystania z DCFR to szczególnie przydatny przy konstruowaniu umów dystrybucji selektywnej oraz umów dystrybucji wyłącznej może okazać się Sekcja 3 Obowiązki dystrybutora (ang. *Section 3: Obligations of the distributor*) art. IV.E. – 5:301 do art. IV.E. – 5:306 w Rozdziale 5: Dystrybucja (ang. *Chapter 5: Distributorship*) DCFR, która określa obowiązki dystrybutora w tych dwóch podtypach umowy dystrybucyjnej. Pozytywnie odniesiono się do kwestii obciążenia dystrybutora dodatkowymi obowiązkami w przypadku umowy dystrybucji wyłącznej i umowy dystrybucji selektywnej ze względu na ograniczenie dostawcy w możliwości dystrybucji towarów innym dystrybutorom, co powinno zostać zrównoważone większymi prawami dostawcy, a więc zwiększonymi obowiązkami dystrybutora.

Warto podkreślić znaczenie przepisów wspólnych DCFR dotyczących zarówno umowy dystrybucyjnej, jak i umów agencji handlowej oraz *franchisingu*, ponieważ również one stanowią źródło wzajemnych praw i obowiązków stron umowy dystrybucyjnej z części E.

¹³ Zob. Rozdział VI. Proponowane ujęcie umowy dystrybucyjnej w prawie polskim.

Jak wskazano w treści monografii naruszenie obowiązków umownych stron umowy dystrybucyjnej powoduje *de lege lata* odpowiedzialność na zasadzie art. 471 KC¹⁴, w związku z czym nie zaproponowano osobnej regulacji w tym aspekcie.

W literaturze przedmiotu można spotkać się z poglądem, iż umowa dystrybucyjna zawsze pozostanie umową ramową, choć istnieje też pogląd (który popieram), wedle którego w stosunku do umów dystrybucyjnych o nieskomplikowanej treści trudno dopatrzeć się cech umowy ramowej. Ta rozbieżność może prowadzić do wniosku, iż najlepiej skodyfikować umowę dystrybucyjną poprzez skodyfikowanie jej *essentialia negotii* (w jej czterech podstawowych wariantach, a mianowicie: typu podstawowego - umowy dystrybucji prostej, a ponadto podtypów: umowy dystrybucji wyłącznej, umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy o wyłączność nabywania), przy jednoczesnym pozostawieniu stronom możliwości na doprecyzowanie jej pozostałych postanowień na podstawie zasady swobody umów, w tym także kwestię jej ramowości.

Umowy dystrybucyjne charakteryzują się dużą swobodą w zakresie uzupełniania zasadniczych praw oraz obowiązków właściwych umowom, które regulują przeniesienie rzeczy albo praw dodatkowymi świadczeniami o charakterze pieniężnym (m.in. w zamian za usługi logistyczne, finansowo-księgowe, marketingowe), o ile są one bezsporne oraz faktycznie wykonywane, również na rzecz oraz w interesie producenta, służąc budowie rynku produktu¹⁵. Tym samym dobrym pomysłem wydaje się uregulowanie jedynie niezbędnych podstaw, osi umowy dystrybucyjnej w ramach KC w postaci *essentialia negotii* (każdego z wyszczególnionych przeze mnie, za praktyką i doktryną modeli tej umowy, a mianowicie: typu podstawowego - umowy dystrybucji prostej, a ponadto podtypów: umowy dystrybucji wyłącznej, umowy dystrybucji selektywnej oraz umowy o wyłączność nabywania), z możliwością szerokiej ich modyfikacji na podstawie woli stron, w szczególności w zakresie regulacji wzajemnych praw i obowiązków stron. Opisane w niniejszej monografii prawa i obowiązki stron umowy dystrybucyjnej wychodzą zatem poza potencjalną próbę regulacji tej umowy w ramach KC. Należy zatem je traktować jako pewnego rodzaju przewodnik dla stron umowy dystrybucyjnej w ramach obrotu gospodarczego, a nie zawsze obligatoryjne elementy.

Odnosnie do uregulowania poszczególnych modeli umowy dystrybucyjnej w ramach ustawowej regulacji, to kwestie te powinny zostać uregulowane na poziomie konkretnej umowy

¹⁴ M. Litwińska-Werner, Umowa dystrybucyjna, w: Prawo handlowe (red. J. Okolski), Warszawa 2016, s. 715.

¹⁵ W.J. Kocot, Umowy o pośrednictwo handlowe w systematyce nowego Kodeksu cywilnego. w: Qui bene dubitat, bene sciet : księga jubileuszowa dedykowana Profesor Ewie Nowińskiej, (red. J. Barta, J. Chwalba, R. Markiewicz, P. Wasilewski), Warszawa 2018, s. 287-288.

dystrybucji, poza zaczerpniętymi *per analogiam* regulacjami dotyczącymi umowy agencyjnej, a także wskazaniem definicji tych podtypów *per analogiam* do definicji przyjętych w DCFR, a konkretnie w art. IV.E.-5:101 (2) DCFR, art. IV.E.-5:101 (3) DCFR i art. IV.E.-5:101 (4) DCFR, wraz z uregulowaniem na poziomie pewnych obowiązków stron, których umieszczenie w KC uznano za niezbędne ze względu na samą istotę podtypów umowy dystrybucyjnej. Należy zgodzić się z możliwością dowolnego łączenia przez strony poszczególnych podtypów umowy dystrybucyjnej pomiędzy sobą (zjawisko, które można zaobserwować w praktyce gospodarczej Francji oraz Niemiec), a także z umową dystrybucji prostej.

Jednakże ze względu duże znaczenie praktyczne oraz uznanie w doktrynie, także międzynarodowej, trzech podstawowych podtypów umowy dystrybucyjnej, należy je także wprowadzić do KC, jednak z zastrzeżeniem możliwości ich łączenia przez strony. W praktyce szczególnie częste połączenie stanowi umowa dystrybucji wyłącznej z umową o wyłączność nabywania.

Na podstawie metody prawnoporównawczej, jak i ze względu na dwustronnie profesjonalny charakter umowy dystrybucyjnej, a także w celu zagwarantowania pewności obrotu należy przyjąć dla umowy dystrybucyjnej formę pisemną *ad solemnitatem*.

Termin dystrybucja towarów, a także pochodzące od niego określenie umowa dystrybucyjna zostały ukształtowane w obrocie gospodarczym. Samo określenie dystrybucja ma swoje źródło w słowie *distributio*, które oznacza podział, rozdział, rozprowadzenie dóbr o charakterze materialnym. Jeśli chodzi o grunt ekonomiczny to dystrybucja oznacza sprzedaż towarów, które pochodzą z określonego źródła¹⁶. Odnośnie do przedmiotu umowy dystrybucyjnej, to wykazałem, że są nim rzeczy ruchome, natomiast nie ma ograniczeń odnośnie do dystrybucji zarówno towarów przemysłowych, jak i rolnych. Pojęcie rzeczy ruchomej w polskim prawie nie jest tak kontrowersyjne, jak pojęcie towaru na gruncie międzynarodowym. Tym samym nie jest celowe wprowadzenie kolejnego pojęcia, które mogłoby prowadzić do chaosu normatywnego, w przypadku gdy istnieje sprawdzona definicja rzeczy ruchomej, która jest zgodna z obowiązującą praktyką w zakresie funkcjonowania w obrocie umowy dystrybucyjnej. Dlatego też pojęciem rzeczy ruchomej powinien operować ustawodawca w przypadku próby uregulowania umowy dystrybucyjnej w prawie polskim, używając jednak pojęcia towaru (w celu zapewnienia większej koherentności przepisów), wskazując, że tak rozumie on pojęcie towaru na gruncie umowy dystrybucyjnej. Takie rozumienie przedmiotu umowy dystrybucyjnej odpowiada, także jego ekonomicznemu pochodzeniu. Ewentualnie *per*

¹⁶ M. Litwińska-Werner, Umowa dystrybucyjna, w: Prawo handlowe (red. J. Okolski), Warszawa 2016, s. 714.

analogiam można by rozważyć zastosowanie w praktyce przepisów dotyczących umowy dystrybucyjnej (potencjalnej kodyfikacji tej umowy) odnośnie do dystrybucji usług, choć niekoniecznie powinno to znaleźć odzwierciedlenie w przepisie prawa, chyba że tak jak w węgierskim Kodeksie Cywilnym, w którym art. 6:375 stanowi, że przepisy dotyczące dystrybucji towarów stosuje się odpowiednio do dystrybucji usług.

W ramach aktu *soft law* DCFR umowa dystrybucyjna została uregulowana w Księdze IV w Części E wraz z umową agencji handlowej oraz *franchisingu*, ze względu na podobieństwo tych umów.

Należy jednak nadmienić, że polska regulacja umowy dystrybucji nie powinna być kalką DCFR, ze względu na odrębności tej umowy na gruncie polskim w zaproponowanym przeze mnie kształcie, chociażby pod względem przedmiotu umowy dystrybucji w jej typie podstawowym oraz w każdym z jej podtypów (przyjęto pogląd wedle którego jej przedmiotem mogą być jedynie towary jako rzeczy ruchome), czy też definicji umowy dystrybucji prostej (w zakresie braku możliwości przyjmowania usług i płacenie za nie), którą nazywam w moich postulatach *de lege ferenda* umową dystrybucji (umową dystrybucyjną) oraz pewnej odmienności na gruncie polskim odnośnie do kwestii działań promocyjnych, a także związanego z tym dbania o renomę towaru (potencjalna materia opłat półkowych). Stąd tę ostatnią kwestię pozostawiano stronom do uregulowania w konkretnej umowie dystrybucyjnej, przy tworzeniu której powinny one wziąć pod uwagę rozbudowane orzecznictwo polskich sądów powszechnych w tej materii. Na ważny aspekt umowy dystrybucji prostej, który stanowi kolejną różnicę z definicją przyjętą w DCFR, który powinien też mieć zastosowanie do podtypów umowy dystrybucji, wskazuje *J. Lic*. Autor ten wyróżnia także aspekt ekonomiczny umowy dystrybucji, uznając za przedmiot tej umowy, który stanowi jej *differentia specifica*, a zarazem jej *essentialia negotii* zobowiązanie dysponenta towarów do zapewnienia dystrybutorowi preferencyjnego poziomu cen oraz innych warunków, zawsze gdy złoży on zamówienie na towary, które pochodzą od dysponenta. Brak tego zobowiązania, zdaniem *J. Lica*, spowodowałby brak różnicy pomiędzy umową dystrybucyjną a porozumieniem, co do ogólnych warunków umów¹⁷. Konsekwencją braku przyjęcia przez niektórych przedstawicieli doktryny tego zobowiązania, jako elementu umowy dystrybucyjnej, jest zatem określenie jej zawsze jako umowy ramowej. Gospodarczy rodowód umowy dystrybucji, w tym ekonomiczny interes dystrybutora, świadczy za przyjęciem powyższego zobowiązania, jako warunku *sine qua non* umowy dystrybucji, a tym samym wskazuje na możliwość zawarcia umowy

¹⁷ *J. Lic*, Konstrukcja cywilnoprawna umów dystrybucyjnych, w: *Umowy gospodarcze. Zagadnienia wybrane* (red. *J. Gospodarek*), Warszawa 2010, s. 318.

dystrybucji jako umowy definitywnej, choć w konkretnym przypadku nie wyklucza zawarcia jej jako ramowej.

Kolejnym argumentem świadczącym za koniecznością wypracowania regulacji umowy dystrybucyjnej odróżniającej się od tej zawartej w DCFR, jest występowanie w prawie polskim pewnych rozwiązań na poziomie bardziej ogólnym, znajdującym zastosowanie do wszystkich umów wzajemnych jak w przypadku prawa zatrzymania, uregulowanego w art. 496 KC oraz art. 497 KC, które z kolei w DCFR jest uregulowane w art. IV.E.-2:401, dotyczącym jedynie agencji handlowej, *franchisingu* oraz umowy dystrybucji a nie wszystkich umów wzajemnych. Powyższa uwaga nie ma celu ograniczenia stosowania metody prawnoporównawczej, ale w przypadkach, gdy polski ustawodawca implementował już rozwiązanie unijne, jak w przypadku nieobowiązującej już dyrektywy 86/653/EWG dotyczącej umowy agencyjnej, a konkretnie świadczenia wyrównawczego w art. 764³ KC i n., to właśnie to rozwiązanie, jako sprawdzone już w polskim obrocie gospodarczym *per analogiam*, w myśl przyjętej również w obcych systemach prawnych (m.in. Austrii i Niemczech) zasadzie, iż przepisy umowy agencyjnej znajdują zastosowanie do umowy dystrybucji, powinno znaleźć zastosowanie. Nie przekreśla to potrzeby odrębnej regulacji umowy dystrybucyjnej.

Specyfika umów dających początek długotrwałej współpracy, które są charakterystyczne przede wszystkim dla obrotu dwustronnie profesjonalnego, pomiędzy przedsiębiorcami, wymaga specjalnych regulacji. Podstawy dla takiej regulacji nie mogą stanowić jedynie przepisy o umowie sprzedaży¹⁸, czy też innych umów, których przepisy stosuje się do umowy dystrybucyjnej, a w szczególności umowy agencyjnej czy też umowy dostawy bądź zlecenia.

Wobec powyższego w treści monografii zaproponowano ujęcie umowy dystrybucyjnej w przepisach KC, a konkretnie w TYTULE XXIII¹. UMOWA DYSTRYBUCJI (UMOWA DYSTRYBUCYJNA). Powyższa próba legislacyjna mająca służyć jako postulat *de lege ferenda* dla polskiego ustawodawcy, jednocześnie stanowi realizację ostatniego z celów niniejszej monografii, które zostały wyznaczone we Wstępie. W toku niniejszej pracy wyczerpano wszystkie problemy badawcze oraz zrealizowano wszystkie cele wyznaczone w jej Wstępie.

Załącznik. Rozprawa habilitacyjna zob. załącznik nr 1 do wniosku.

4.2. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowych

¹⁸ E. Wójtowicz, Ustawowe prawo, s. 320.

4.2.1. Informacje ogólne

Na mój pozostały dorobek naukowy składa się 50 publikacji:

- 1 monografia (K. Ryszkowski, *Klauzula procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim na tle innych systemów prawnych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2019);
- 30 artykułów w czasopismach naukowych;
- 18 rozdziałów w monografiach wieloautorskich (w tym dwie w księgach pozjazdowych z XII i XIII Zjazdu Katedr Prawa Handlowego oraz jedna z książki pozjazdowej V Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Prawa Prywatnego Międzynarodowego).
- Komentarze do art. 151, 300¹ oraz 301 KSH [w:] R. Wrzecionek, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, (Wydawnictwo C.H. Beck sp. z o.o., Warszawa 2025) – przyjęte do druku.

Załączniki. Teksty monografii, artykułów w czasopismach naukowych oraz rozdziałów w monografiach zob. załącznik nr 2, 3 i 4 do wniosku. Oświadczenia dotyczące współautorstwa zob. załącznik nr 5 do wniosku.

Mój dorobek naukowy, obejmuje szerokie i zróżnicowane spektrum zagadnień z zakresu prawa cywilnego, w tym handlowego, pośród których, poza umową dystrybucyjną stanowiącym przedmiot monografii poddanej ocenie w procedurze habilitacyjnej oraz klauzulą procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym będącą tematem mojej rozprawy doktorskiej oraz opartej na niej monografii (K. Ryszkowski, *Klauzula procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim na tle innych systemów prawnych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2019), można wyróżnić następujące obszary badawcze:

1. Wybrane zagadnienia prawa procesowego cywilnego w zakresie alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów
2. Wybrane zagadnienia prawa spółek
3. Wybrane zagadnienia z zakresu prawa rzeczowego i prawa zobowiązań

Poza wskazanymi obszarami badawczymi pozostałe publikacje, przede wszystkim powiązane ze współpracą międzynarodową, które nie mieszczą się w zakresie tematycznym przedstawionych powyżej obszarów badawczych, gdyż ich celem było raczej poszerzanie własnych zainteresowań naukowych w zakresie wybranej kwestii, aniżeli kompleksowe eksplorowanie jakiegoś jednego konkretnego zagadnienia bądź obszaru.

Ponadto należy zaznaczyć, że w niektórych moich publikacjach powyższe obszary badawcze krzyżowały się jak np. K. Ryszkowski, (2021), *Forma pełnomocnictwa udzielonego na podstawie art. 210 § 1 k.s.h. na gruncie rzecznictwa Sądu Najwyższego*, Przegląd Prawa Handlowego, nr 1, s. 33-38; co z jednej strony związane jest klasyfikacją gałęzi prawa, a z drugiej z wielowątkowymi problemami praktyki, które starałem się rozwiązać w części moich publikacji naukowych.

4.2.2. Obszar badawczy nr 1. Wybrane zagadnienia prawa procesowego cywilnego w zakresie alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów

Zainteresowania naukowe realizowane w niniejszym obszarze po części stanowią rezultat kierowanego przeze mnie trzyosobowego projektu badawczego wewnętrznego UEK o nazwie Potencjał, Numer projektu (symbol): nr 27/EPC/2021/POT; Tytuł: Uznawanie i wykonywanie orzeczeń w międzynarodowym postępowaniu cywilnym i w postępowaniu arbitrażowym; w latach 2021-2022.

Najnowszą publikację z tego obszaru stanowi artykuł K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, (2024), *Arbitration as a successful method of resolving disputes in the Polish energy sector - Implications for managers*, Wrocław Review of Law, Administration & Economics, issue 2; Głównym celem artykułu jest ocena możliwości wykorzystania alternatywnych metod rozwiązywania sporów (ADR) w rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych w sektorze energetycznym.

Artykuł K. Ryszkowski, J. Kudzia, (2023), *Mediacja z udziałem konsumenta w polskim porządku prawnym* [w:] P. Kukuryk, K. Podgórski, E. Sługocka-Krupa (red.), *Prawa konsumenta : wczoraj, dziś i jutro*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 129-142; jest związany z moją funkcją stałego mediatora sądowego przy Sądzie Okręgowym w Krakowie, moim autorskim wykładem do wyboru Mediacja i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów oraz zainteresowaniami naukowymi Katedry Prawa Cywilnego, Gospodarczego i Prywatnego Międzynarodowego UEK, która to Katedra często z Rzecznikami Praw Konsumenta organizuje międzynarodowe oraz ogólnopolskie konferencje związane z tematyką ochrony praw konsumenta.

Ochrona konsumenta w sprawach, w których wykorzystywano alternatywne sposoby rozstrzygania sporów, jest także przedmiotem moich następujących publikacji: K. Ryszkowski, (2021), *The Arbitration in Consumer Matters and New Technologies in Polish Law Against the Background of European Union Law* [w:] J. Suchoża, J. Husár, R. Hučková (red.), *Právo*,

obchod, ekonomika 10 : zborník vedeckých prác (Právo - obchod - ekonomika; 10), Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Vydavateľstvo Šafárik Press, s. 184-195; K. Ryszkowski, (2021), *Ochrona konsumenta w arbitrażu handlowym a nowe technologie* [w:] K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), *Dostęp do ochrony prawnej w postępowaniu cywilnym*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 507-518 oraz K. Ryszkowski, (2021), *Arbitraż w sprawach konsumenckich a nowe technologie* [w:] Z. Długosz, K. Podgórski, E. Sługocka-Krupa (red.), *Reklamacje, mediacje i inne postępowania w sprawach konsumenckich*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 205-217. Obecna regulacja spraw konsumenckich w arbitrażu odbiega od regulacji w pozostałych rodzajach spraw, tym samym uwzględnia specyfikę spraw z udziałem konsumenta, natomiast nie uwzględnia rozwoju nowych technologii. Należy zauważyć, że ustawa z 23.9.2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz.U. z 2016 r. poz. 1823 ze zm. - RozwSporKonsU,) nie tylko implementuje konsumenckie prawo unijne w polskim prawie arbitrażowym, ale zarazem realizuje postulaty doktryny w tym zakresie, w tym rozwiązania proponowane poprzez doktrynę, a w szczególności rozwiązania proponowane przez B. Gnełę, zgodnie z którym sądownictwo: „(...) polubowne powinno zachować charakter wyznaczony przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, a tego rodzaju sądy powinny rozstrzygać spory konsumenckie tylko po ich powstaniu, na podstawie umowy o zapis na sąd polubowny w formie pisemnej i o treści indywidualnie negocjowanej” (B. Gnela, Czy reguły postępowania przed sądem polubownym są przydatne w dążeniu do skutecznego rozstrzygania sporów konsumenckich?, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 1(5)/2009, s. 131). Częściowo popieram zmiany wprowadzone w KPC przez RozwSporKonsU, to jest w zakresie zmian wprowadzonych przez art. 11641 i 1194 § 3 KPC, gdyż służą one ochronie konsumenta w postępowaniu arbitrażowym jako strony słabszej, natomiast nie popieram zmian wprowadzonych przez art. 1206 § 2 pkt 3 oraz art. 1214 § 3 pkt 3 KPC, ponieważ w innych wiodących systemach prawnych i aktach prawa międzynarodowego one nie występują, a rolę tych przepisów spełnia klauzula porządku publicznego.

Arbitraż handlowy w Polsce musi stawić czoła współczesnym problemom, w tym związanym z ciągłym rozwojem technologii informatycznych, a więc i nowych technologii. Kwestia nowych technologii w postępowaniu arbitrażowym po części poruszona w publikacjach dotyczących ochrony konsumenta, także została przeze mnie poruszona w K. Ryszkowski, (2020), *New Technologies in the Polish Commercial Arbitration* [w:] J. Suchoża, J. Husár, R. Hučková (red.), *Právo, obchod, ekonomika : zborník vedeckých prác (Právo - obchod - ekonomika)*, Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Vydavateľstvo Šafárik Press, s. 249-253 oraz K. Ryszkowski, (2022), *New Technologies in Polish Commercial Arbitration on the*

Background of European Union Regulations, Review of European and Comparative Law, vol. 48, nr 1, s. 29-41;

W publikacji K. Ryszkowski, (2020), *Zdatność arbitrażowa w sporach z zakresu własności intelektualnej w prawie polskim na tle prawa niemieckiego oraz prawa amerykańskiego*, Roczniki Nauk Prawnych, T. 30, nr 1, s. 119-130; wskazałem na atrakcyjność polskiego systemu prawnego jako prawa właściwego dla postępowania arbitrażowego, ale również jako prawa właściwego dla postępowania postarbitrażowego (możliwość uznania lub stwierdzenia wykonalności większości wyroków sądów arbitrażowych lub ugód przed nimi zawartymi przez polski sąd państwowy), ze względu na nieodbieganie od innych systemów prawnych, ale jako postulat *de lege ferenda* należałoby rozważyć dopuszczalność zdatności arbitrażowej praw własności przemysłowej w zakresie odpowiadającym systemom prawnym krajów *common law*, w szczególności prawa amerykańskiego.

Jakkolwiek wyrok wydany przez sąd arbitrażowy orzekający na podstawie zasad słuszności może być mniej przewidywalny dla stron, to niejednokrotnie będzie on bardziej sprawiedliwy niż wyrok wydany na podstawie samych przepisów prawa. Regulacje prawne ze względu na swój charakter powstają po to, aby objąć swoim zakresem jak największą liczbę stosunków prawnych, a przez to nie zawsze idealnie pasują do konkretnego stanu faktycznego oraz prawnego. Można wydać wyrok, który jest zgodny z prawem, ale jest niesprawiedliwy. Wniosek wyciągnięty z paremii *summum ius summa iniuria* wspiera zasada, która stanowi, że nie wszystko, co dozwolone, jest uczciwe (*non omne quod licet honestum est*). O znaczeniu publikacji K. Ryszkowski, (2011), *Orzekanie na zasadach słuszności w postępowaniu przed sądem arbitrażowym - summum ius summa iniuria?*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 1 (13), s. 53-62; świadczy jej wielokrotne cytowanie 30, według stanu na dzień składania wniosku (bez autocytowań). Tematyka ta została przeze mnie poruszona także w K. Ryszkowski, (2019), *Adjudication on Principles of Equity in the Proceedings before the Arbitral Tribunal in the Polish Law Compared to Other Legal Systems*, Cadernos de Dereito Actual, Núm. 12, s. 9-19. W artykule K. Ryszkowski, (2013), *Klauzula porządku publicznego w postępowaniu przed sądem polubownym a zdatność arbitrażowa*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 1 (21), omówiłem dwie formy ingerencji państwa w postępowanie arbitrażowe: niedookreśloną klauzulę porządku publicznego, której zakres za każdym razem trzeba odczytywać w konkretnym przypadku oraz zdatność arbitrażową, której zakres jest regulowany przez ustawodawcę. Klauzula porządku publicznego oraz zdatność arbitrażowa sporów to dwie elementarne instytucje prawne chroniące jeden, wspólny dla nich porządek publiczny, niezależne od zapatrywania na ich wzajemne relacje (stosunki zawierania, wykluczania czy też krzyżowania). O znaczeniu

publikacji świadczy jej wielokrotne cytowanie 20, według stanu na dzień składania wniosku (bez autocytowań).

Artykuł K. Ryszkowski, (2014), *Klauzula porządku publicznego jako klauzula generalna w arbitrażu handlowym w prawie polskim*, Przegląd Prawa Handlowego, nr 3 (259), miał posłużyć jako pomoc w określeniu pojęcia klauzuli porządku publicznego i nadaniu jej treści w arbitrażu handlowym w prawie polskim. Całościowe zrozumienie danej instytucji prawnej z reguły jest możliwe dzięki odgraniczeniu jej od innych podobnych kategorii prawnych. Zagadnienie klauzul generalnych jest jedną z kwestii nierozzerwalnie związanych, z jednej strony, z prawem cywilnym materialnym, a z drugiej strony, z pojęciem i treścią klauzuli porządku publicznego w arbitrażu handlowym. W doktrynie są prezentowane różne ujęcia teoretyczne charakteru klauzul generalnych. Warto więc zacząć próbę określenia wyjątkowej klauzuli generalnej – klauzuli porządku publicznego od zbadania norm prawa cywilnego, które szczególnie często odwołują się do innych klauzul generalnych, w tym do zasad współżycia społecznego. Moim zdaniem, pogląd zaliczający wszystkie naruszenia zasad współżycia społecznego do naruszeń porządku publicznego jest zbyt daleko idący, gdyż skoro nie każde naruszenie przepisów prawnych powoduje naruszenie porządku publicznego, to tym bardziej nie każde naruszenie dobrych obyczajów powinno skutkować uruchamianiem klauzuli porządku publicznego. Przesłanka naruszenia zasad współżycia społecznego musi zatem spełniać tożsame wymogi jak przesłanka sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego. O znaczeniu publikacji świadczy jej wielokrotne cytowanie 20, według stanu na dzień składania wniosku (bez autocytowań).

Monografia K. Ryszkowski, *Klauzula procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim na tle innych systemów prawnych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2019 jest moją rozprawą doktorską. Klauzula porządku publicznego jest pojęciem normatywnym, uregulowanym w Kodeksie Postępowania Cywilnego. Ze względu na swoje funkcje oraz zastosowanie posiada ona fundamentalne znaczenie dla postępowań o uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej (dalej: postępowań o uznanie i/lub/albo stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego) oraz postępowań ze skargi o uchylenie wyroku sądu arbitrażowego. Ponadto klauzula wskazuje arbitrom na co zwrócić uwagę, żeby zarówno postępowania przed sądami arbitrażowymi, jak i wydane przez nie orzeczenia, były niesprzeczne z porządkami publicznymi siedzib arbitrażu oraz miejsc, w których orzeczenia te mają zostać uznane lub wykonane, bądź w których będą rozpatrywane skargi o uchylenie wyroku sądu arbitrażowego. Zarówno w doktrynie, jak też w praktyce arbitrażu handlowego, odnośnie do klauzuli porządku publicznego powzięto szereg

wątpliwości dotyczących jej uregulowania oraz posługiwania się tą instytucją prawną, zarówno *de lege lata*, jak i *de lege ferenda*. Uważam, że odmiennie niż w przypadku przesłanek skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, zawartych w art. 1206 § 1 pkt 2 KPC (pozbawienie możliwości obrony swych praw przed sądem arbitrażowym) i art. 1206 § 1 pkt 4 KPC (niezachowanie wymagań co do składu sądu arbitrażowego lub podstawowych zasad postępowania przed tym sądem) a klauzulą porządku publicznego z art. 1206 § 2 pkt 2 KPC, pomiędzy przesłankami zawartymi w art. 1206 § 1 pkt 5 KPC (uzyskanie wyroku za pomocą przestępstwa albo podstawą wydania wyroku był dokument podrobiony lub przerobiony) i art. 1206 § 1 pkt 6 KPC (w tej samej sprawie między tymi samymi stronami zapadł prawomocny wyrok sądu) a klauzulą porządku publicznego z art. 1206 § 2 pkt 2 KPC, zachodzi nie stosunek krzyżowania, a stosunek zawierania. W jakiegokolwiek sytuacji wyczerpującej znamiona art. 1206 § 1 pkt 5 KPC lub art. 1206 § 1 pkt 6 KPC (ze względu na zawieranie się tych przesłanek w ramach klauzuli porządku publicznego) dojdzie więc do naruszenia porządku publicznego. Na podstawie analogii pogląd o krzyżowaniu się przesłanek można odnieść do spraw o uznanie lub stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego, tj. art. 1215 § 2 pkt 2 KPC (pozbawienie możliwości obrony swych praw przed sądem arbitrażowym) i art. 1215 § 2 pkt 4 KPC (niezachowanie wymagań co do składu sądu arbitrażowego lub podstawowych zasad postępowania przed tym sądem) wobec art. 1214 § 3 pkt 2 KPC (klauzuli porządku publicznego). Zapatrywanie o krzyżowaniu się przesłanek ma zastosowanie także do art. 1206 § 2 pkt 2 KPC i art. 1206 § 2 pkt 3 KPC oraz art. 1214 § 3 pkt 2 KPC i art. 1214 § 3 pkt 3 KPC. Obecna regulacja może skłaniać do refleksji nad zasadnością wyodrębnienia osobnej przesłanki odmowy uznania i stwierdzenia wykonalności wyroku sądu arbitrażowego oraz uchylenia wyroku sądu arbitrażowego, tj. klauzuli porządku publicznego, a to ze względu na wyszczególnienie rażących naruszeń postępowania w ramach przesłanek zawartych w art. 1206 § 1 pkt 2 KPC, art. 1206 § 1 pkt 4 KPC, art. 1206 § 1 pkt 5 KPC i art. 1206 § 1 pkt 6 KPC wobec art. 1206 § 2 pkt 2 KPC oraz art. 1215 § 2 pkt 2 KPC i art. 1215 § 2 pkt 4 KPC wobec art. 1214 § 3 pkt 2 KPC, jednak wykazany w tej rozprawie podział porządku publicznego na materialny porządek publiczny oraz procesowy porządek publiczny, a procesowego porządku publicznego z kolei na procesowy porządek publiczny *sensu largo* i procesowy porządek publiczny *sensu stricto* oraz wskazanie desygnatów dwóch ostatnich prowadzi do wręcz przeciwnego wniosku o konieczności wyeliminowania przesłanek zawartych w art. 1206 § 1 pkt 5 KPC i art. 1206 § 1 pkt 6 KPC ze względu na to, że ich zakres mieści się w ramach art. 1206 § 2 pkt 2 KPC.

W tej rozprawie wykazałem konieczność zmian obecnej regulacji Kodeksu Postępowania Cywilnego w zakresie przesłanek odmowy uznania i stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego oraz uchylenia wyroku sądu polubownego, a także wskazałem postulaty *de lege ferenda*, stanowiące remedium dla jej obecnych niekorzystnych skutków w praktyce.

O znaczeniu publikacji świadczy jej wielokrotne cytowanie 14, według stanu na dzień składania wniosku (bez autocytowań), pomimo dość krótkiego okresu, który upłynął od jej wydania (2019r.)

Powyższy temat był przeze mnie kontynuowany w księdze pozjazdowej V Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Prawa Prywatnego Międzynarodowego, tj. K. Ryszkowski, (2023), *Treść klauzuli procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym* [w:] E. Figura-Góralczyk, R. Flejszar, B. Gnela, P. Mostowik (red.), *Prawne zagadnienia międzynarodowego obrotu cywilnego i handlowego*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 291-302; K. Ryszkowski, (2021), *Rys historyczny klauzuli porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim do okresu PRL włącznie*, Roczniki Nauk Prawnych, T. 31, nr 1, s. 95-111; K. Ryszkowski, (2020), *Arbitraż handlowy w prawie unijnym ze szczególnym uwzględnieniem klauzuli porządku publicznego* [w:] M. Dumkiewicz, K. Kopaczyńska-Pieczniak, J. Szczotka (red.), *Sto lat polskiego prawa handlowego : księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Andrzejowi Kidybie, T. 2*, Warszawa : Wolters Kluwer Polska, s. 929-941 oraz K. Ryszkowski, (2020), *The Public Policy Clause as the General Clause in Commercial Arbitration in the Polish Law in the Context of the Principles of Social Coexistence*, Cadernos de Dereito Actual, Núm. 13, s. 10-19.

Każdy prawnik zna łacińską maksymę *Summum ius summa iniuria*. Można wydać orzeczenie arbitrażowe, które jest zgodne z prawem, ale niesprawiedliwe. Porządek publiczny jest podstawą odmowy uznania i wykonania orzeczeń arbitrażowych, zawartą m.in. w Kodeksie Postępowania Cywilnego oraz w Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych (Konwencji nowojorskiej). Instytucja orzekania na podstawie zasady słuszności w postępowaniu arbitrażowym oraz klauzula porządku publicznego mają fundamentalne znaczenie dla postępowania arbitrażowego ze względu na swoje funkcje. Od wielu lat w doktrynie i praktyce istnieją liczne wątpliwości co do zasad funkcjonowania tych instytucji. Celem artykułu K. Ryszkowski, (2021), *Orzekanie na podstawie zasad słuszności a klauzula porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim*, Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego, nr 10, s. 44-50; była próba określenia wzajemnej relacji między tymi dwiema instytucjami w postępowaniu arbitrażowym.

Pomimo, że arbitraż handlowy ma być szybki i odformalizowany, to jednak w praktyce zdarza się, że niektóre postępowania ciągną się latami. Zasada prowadzenia postępowania przed sądem arbitrażowym bez zbędnej zwłoki (zbędnych opóźnień oraz wydatków) została *expressis verbis* zamieszczona w art. 17 ust. 1 zd. 2 Regulaminu Arbitrażowego UNCITRAL. Nie jest ona zasadą normatywną, a zasadą techniczno-prawną. Jest ona ogranicznikiem zasady prowadzenia postępowania przed sądem arbitrażowym przez zespół orzekający w sposób, jaki uzna za właściwy. Zasada sprawności i szybkości postępowania arbitrażowego może zostać naruszona poprzez zbytnią nieuzasadnioną przewlekłość postępowania polubownego przez arbitrów. Remedium na ten stan rzeczy stanowi postępowanie przyspieszone stosowne między innymi w sprawach drobnych sporów tj. *small claims*. Pogląd o tym, że zasada sprawności i szybkości postępowania arbitrażowego może zostać naruszona poprzez zbytnią nieuzasadnioną przewlekłość postępowania arbitrażowego przez sędziów arbitrażowych jest podzielany przez orzecznictwo, m.in. w postanowieniu SN z dnia 9.7.2008 r., V CZ 42/08. W artykule K. Ryszkowski, (2018), *Problem small claims w arbitrażu handlowym w prawie polskim* [w:] I. Ćzarova, R. Flejszar, R. Hanik-Pospolita (red.), *Maloznačnì spori : evropèjskij ta ukraïns'kij docvid virišennâ*, Kiïv : VD Dakor, s. 148-160; wyrażam pogląd, iż zapewnienie realizacji zasady sprawności i szybkości postępowania arbitrażowego w prawie polskim w postaci instytucji *small claims*, tak jak w rozwiązaniach zagranicznych, następuje na poziomie regulaminów stałych sądów arbitrażowych, a nie ustawowej regulacji. Jest to rozwiązanie zbieżne z rozwiązaniami przyjętymi przez wiodące zagraniczne stałe sądy arbitrażowe, a więc jako takie nie wymaga ono zmiany. Ze względu na swobodę stron w kształtowaniu trybu postępowania stosowanego przez sąd polubowny nie można wykluczyć stosowania w postępowaniu przed sądem arbitrażowym *ad hoc* trybu przyspieszonego w *small claims*, w tym trybu uregulowanego w jednym z regulaminów stałych sądów arbitrażowych.

Wątek *small claims* w postępowaniu arbitrażowym w Polsce po reformie KPC z 2019 r. został przeze mnie poruszony w K. Ryszkowski, (2021), *Kwestia small claims w arbitrażu handlowym w prawie polskim*, *Acta Iuridica Resoviensia*, nr 1(32), s. 178-186; gdyż reforma KPC wprowadzona ustawą z dnia 8.9.2019 r. nie ominęła postępowań przyspieszonych zawartych w Kodeksie, w tym postępowania nakazowego i upominawczego. Nie wprowadziła ona jednak regulacji, które doprowadziłyby do przyspieszenia postępowania arbitrażowego bądź postępowania postarbitrażowego.

W tym zakresie tematycznym wskazuję następujące publikacje naukowe:

1. K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, (2024), *Arbitration as a successful method of resolving disputes in the Polish energy sector - Implications for managers*, Wrocław Review of Law, Administration & Economics, issue 2;
2. K. Ryszkowski, (2023), *Treść klauzuli procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym* [w:] E. Figura-Góralczyk, R. Flejszar, B. Gnela, P. Mostowik (red.), *Prawne zagadnienia międzynarodowego obrotu cywilnego i handlowego*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 291-302.
3. K. Ryszkowski, J. Kudzia, (2023), *Mediacja z udziałem konsumenta w polskim porządku prawnym* [w:] P. Kukuryk, K. Podgórski, E. Sługocka-Krupa (red.), *Prawa konsumenta : wczoraj, dziś i jutro*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 129-142.
4. K. Ryszkowski, (2022), *New Technologies in Polish Commercial Arbitration on the Background of European Union Regulations*, Review of European and Comparative Law, vol. 48, nr 1, s. 29-41; <https://czasopisma.kul.pl/index.php/recl/article/view/12301>
5. K. Ryszkowski, (2021), *The Arbitration in Consumer Matters and New Technologies in Polish Law Against the Background of European Union Law* [w:] J. Suchoża, J. Husár, R. Hučková (red.), *Právo, obchod, ekonomika 10 : zborník vedeckých prác (Právo - obchod - ekonomika; 10)*, Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Vydavateľstvo Šafárik Press, s. 184-195.
6. K. Ryszkowski, (2021), *Orzekanie na podstawie zasad słuszności a klauzula porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim*, Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego, nr 10, s. 44-50.
7. K. Ryszkowski, (2021), *Ochrona konsumenta w arbitrażu handlowym a nowe technologie* [w:] K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), *Dostęp do ochrony prawnej w postępowaniu cywilnym*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 507-518.
8. K. Ryszkowski, (2021), *Kwestia small claims w arbitrażu handlowym w prawie polskim*, Acta Iuridica Resoviensia, nr 1(32), s. 178-186; <https://repozytorium.ur.edu.pl/server/api/core/bitstreams/398f22c0-7f04-488d-97db-28dd979f636c/content>
9. K. Ryszkowski, (2021), *Arbitraż w sprawach konsumenckich a nowe technologie* [w:] Z. Długosz, K. Podgórski, E. Sługocka-Krupa (red.), *Reklamacje, mediacje i inne postępowania w sprawach konsumenckich*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 205-217.

10. K. Ryszkowski, (2021), Rys historyczny klauzuli porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim do okresu PRL włącznie, *Roczniki Nauk Prawnych*, T. 31, nr 1, s. 95-111; <https://ojs.tnku.pl/index.php/rnp/article/view/16303/15610>
 11. K. Ryszkowski, (2020), *The Public Policy Clause as the General Clause in Commercial Arbitration in the Polish Law in the Context of the Principles of Social Coexistence*, *Cadernos de Dereito Actual*, Núm. 13, s. 10-19; <http://www.cadernosdedereitoactual.es/ojs/index.php/cadernos/article/view/469>
 12. K. Ryszkowski, (2020), *New Technologies in the Polish Commercial Arbitration* [w:] J. Suchoża, J. Husár, R. Hučková (red.), *Právo, obchod, ekonomika : zborník vedeckých prác (Právo - obchod - ekonomika)*, Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Vydavateľstvo Šafárik Press, s. 249-253.
 13. K. Ryszkowski, (2020), *Zdatność arbitrażowa w sporach z zakresu własności intelektualnej w prawie polskim na tle prawa niemieckiego oraz prawa amerykańskiego*, *Roczniki Nauk Prawnych*, T. 30, nr 1, s. 119-130; <https://ojs.tnku.pl/index.php/rnp/article/view/8506>
 14. K. Ryszkowski, (2020), *Arbitraż handlowy w prawie unijnym ze szczególnym uwzględnieniem klauzuli porządku publicznego* [w:] M. Dumkiewicz, K. Kopaczyńska-Pieczniak, J. Szczotka (red.), *Sto lat polskiego prawa handlowego : księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Andrzejowi Kidybie*, T. 2, Warszawa : Wolters Kluwer Polska, s. 929-941.
 15. K. Ryszkowski, (2019), *Adjudication on Principles of Equity in the Proceedings before the Arbitral Tribunal in the Polish Law Compared to Other Legal Systems*, *Cadernos de Dereito Actual*, Núm. 12, s. 9-19; <http://www.cadernosdedereitoactual.es/ojs/index.php/cadernos/article/view/427>
 16. K. Ryszkowski, (2019), *Klauzula procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym w prawie polskim na tle innych systemów prawnych*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, LXVIII, 312 s.
 17. K. Ryszkowski, (2018), *Problem small claims w arbitrażu handlowym w prawie polskim* [w:] I. Ĺzarova, R. Flejszar, R. Hanik-Pospolítak (red.), *Maloznačnì spori : ěvropejskij ta ukrains'kij docvid virišennâ*, Kiïv : VD Dakor, s. 148-160.
- Przed uzyskaniem stopnia doktora nauk prawnych:
18. K. Ryszkowski, (2014), *Klauzula porządku publicznego jako klauzula generalna w arbitrażu handlowym w prawie polskim*, *Przegląd Prawa Handlowego*, nr 3 (259), s. 17-20.

19. K. Ryszkowski, (2013), *Klauzula porządku publicznego w postępowaniu przed sądem polubownym a zdolność arbitrażowa*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 1 (21), s. 77-102.
20. K. Ryszkowski, (2011), *Orzekanie na zasadach słuszności w postępowaniu przed sądem arbitrażowym - summum ius summa iniuria?*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 1 (13), s. 53-62; http://arbitraz.laszczuk.pl/_adr/157/Orzekanie_na_zasadach_slusznosci_w_postepowaniu_przed_sadem_arbitrazowym_-_summum_ius_summa_iniuria.pdf

4.2.3. Obszar badawczy nr 2. Wybrane zagadnienia prawa spółek

Najnowszym wkładem w rozwój tego obszaru badawczego są komentarze do art. art. 151, 300¹ oraz 301 KSH [w:] R. Wrzeczionek, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, (Wydawnictwo C.H. Beck sp. z o.o., Warszawa 2025) – przyjęte do druku. Przepisy te wprowadzają poszczególne typy spółek kapitałowych do polskiego porządku prawnego, wprowadzając ich elementy konstrukcyjne, tym samym pełniąc doniosłą rolę, co próbowałem w niniejszym komentarzu wskazać.

Przed nowelizacją dokonaną w dniu 8.9.2019 r. na podstawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych z dnia 31.7.2019 r. w obszarze moich badań pozostawała kwestia zdolności arbitrażowej sporów korporacyjnych, która począwszy od niepublikowanej i niewykazywanej pracy magisterskiej zaowocowała wydaniem kilku publikacji.

Pierwsza z nich to K. Ryszkowski, (2011), *Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 7.5.2009 r. - Problem zdolności arbitrażowej sporów ze stosunku spółki*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 3 (15), s. 109-123; O znaczeniu tej publikacji świadczy jej wielokrotne cytowanie 19, według stanu na dzień składania wniosku (bez autocytowań), w tym w Gudowski J.; Stan-Stanik E. / 2011 / *Biuletyn Izby Cywilnej Sądu Najwyższego* 2/2011, w którym SN stwierdził, że „Glosa ma charakter aprobowy. Autor zauważył, że glosowana uchwała rozstrzyga dwa fundamentalne – zarówno z teoretycznego, jak i praktycznego punktu widzenia – zagadnienia, a mianowicie, kwestię stosunku zdolności ugodowej do zdolności arbitrażowej oraz wzajemną relację art. 1157 i 1163 § 1 k.p.c. Jego zdaniem, uchwała przesądziła o modelu postępowania arbitrażowego i o zakresie zdolności arbitrażowej w Polsce.

Po przeanalizowaniu dorobku doktryny glosator podzielił wyrażony przez Sąd Najwyższy pogląd, że art. 1157 k.p.c. wyznacza granice zdolności arbitrażowej sporu, stanowiąc, iż zasadniczym kryterium tej zdolności – zarówno w sprawach o prawa majątkowe, jak i sprawach

o prawa niemajątkowe – jest zdadność ugodowa sporu, oraz pogląd o zupełnie różnym zakresie regulacji art. 1157 i art. 1163 § 1 k.p.c.

Uznał jednak, że *de lege ferenda* kryterium zdadności ugodowej, jako warunku zdadności arbitrażowej, powinno być wyłączone odnośnie do spraw wynikłych ze spraw ze stosunku spółki handlowej ze względu na dobro obrotu gospodarczego”.

Z dniem 8.9.2019 r. weszła w życie nowelizacja postępowania arbitrażowego w zakresie czterech przepisów, a więc reforma KPC z 2019 r. nie ominęła także arbitrażu. Zmiany te wprowadziła ustawa z 31.7.2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych 1. Nowelizacją zostały objęte następujące art. KPC: 1157, art. 1161 § 3, art. 1163, a w art. 1169 dodano § 2¹. Ocenę tej zmiany zamieściłem w K. Ryszkowski, (2020), *Spory ze stosunku spółki w postępowaniu przed sądem polubownym w świetle nowelizacji KPC*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 2, s. 89-96, a także w K. Ryszkowski, (2020), *Disputes Related to the Company's Relationship in Arbitration Proceedings in the Light of the Amendments to the Polish Code of Civil Procedure from 2019*, Cadernos de Dereito Actual, Núm. 14, s. 142-157.

Obecnie art. 1163 § 2 KPC *expressis verbis* przewiduje zdadność arbitrażową sporów uchwałowych, wskazując jednocześnie co umowa spółki (statut) musi zawierać, żeby była skuteczna oraz obejmowała swoim zakresem spory uchwałowe. Niniejsza nowelizacja usunęła także kolejny praktyczny problem, to jest związania zapisem na sąd polubowny organów spółki i ich członków, co przed nowelizacją art. 1163 KPC nie wynikało wprost z przepisu. Została ona już zaaprobowana w praktyce. Niniejsza nowelizacja oprócz wielu pozytywnych, wyżej opisanych aspektów, nie rozwiązuje jednak wszystkich praktycznych aspektów sporów z zakresu prawa spółek.

W ramach obszaru dawczego dotyczącego prawa spółek można wskazać także na moje dwie współautorskie publikacje dotyczące oceny wprowadzenia prostej spółki akcyjnej do polskiego porządku prawnego. W artykule K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, (2020), *Zasadność wprowadzenia prostej spółki akcyjnej do polskiego porządku prawnego*, Horyzonty Polityki, vol. 11, nr 35, s. 71-88; <https://horyzonty.ignatianum.edu.pl/HP/article/view/1932/1965>, dzięki przeprowadzonej analizie aktów prawnych i literatury przedmiotu wskazaliśmy potencjalne zalety i wady z wprowadzenia PSA do polskiego porządku prawnego. Zajęliśmy stanowisko, że połączenie cech spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ze spółką akcyjną może stanowić odpowiedź ustawodawcy na zapotrzebowanie środowiska start-upów. Jednoznaczna ocena będzie jednak możliwa dopiero po przetestowaniu tej formy prawnej w praktyce gospodarczej.

Z kolei artykuł K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, (2022), *The Legitimacy of Introducing a Simple Joint-Stock Company into the Polish Legal Order*, *Ekonomia i Prawo*, t. 21, nr 1, s. 225-238; koncentruje się na zasadności wprowadzenia prostej spółki akcyjnej (PSA) do polskiego porządku prawnego, odnosząc się do finansowania początkowej fazy działalności gospodarczej. Opisuje problem luki kapitałowej, szczególnie istotnej dla kapitałochłonnych innowacyjnych przedsiębiorstw, które mają problem z uzyskaniem finansowania ze względu na wysokie ryzyko operacyjne. Praca pokazuje również istotność wyboru źródeł finansowania kapitałowego ze względu na ryzyko finansowe i możliwości rozwoju. Przedstawia niekonwencjonalne rozwiązanie pozyskiwania środków na działalność poprzez *crowdfunding*. Artykuł podejmuje próbę odpowiedzi na pytania o zasadność wprowadzenia prostej spółki akcyjnej do polskiego porządku prawnego oraz potencjalne korzyści i zagrożenia wynikające z wykorzystania tego typu spółki przez *startupy*.

W ramach tego obszaru badawczego kilka publikacji zostało poświęconych skutkom prawnym różnorodnych stanów faktycznych .

K. Ryszkowski, (2023), *Skutki prawne udzielenia oraz braku udzielenia absolutorium w spółkach handlowych* [w:] A. Kaźmierczyk, K. Michałowska, M. Szaraniec (red.), *Verba volant, scripta manent : księga jubileuszowa dedykowana profesor Bogusławie Gneli*, Warszawa : Wolters Kluwer Polska, s. 906-915. Niniejsza publikacja wskazuje na skutki prawne udzielenia oraz braku udzielenia absolutorium w spółkach handlowych. Należy podkreślić, że brak jest definicji legalnej absolutorium w Kodeksie spółek handlowych, a więc tym bardziej konieczne jest określenie charakteru prawnego tej instytucji prawnej.

K. Ryszkowski, (2023), *Skutek prawny zmiany umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zgłoszonej do sądu rejestrowego po terminie* [w:] A. Herbet (red.), *Podstawowe problemy i konstrukcje współczesnego prawa handlowego*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 197-203. W publikacji stwierdzono, że uchybienie terminowi zgłoszenia zmiany umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do rejestru sądowego powoduje bezskuteczność *ex nunc*. Wspomniany termin dotyczy zgłoszenia zmiany do sądu rejestrowego, a nie samej czynności sądu, a więc wpis zmiany umowy spółki do rejestru może być dokonany również po upływie terminu, jeśli wniosek o wpisanie zmiany został złożony przed jego upływem. Opowiedziano się za stanowiskiem, według którego należy uzależnić długość terminu na zgłoszenie zmiany umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do sądu rejestrowego w zależności od tego czy została ona podjęta przy wykorzystaniu wzorca uchwały, tj. w drodze głosowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (obowiązuje wtedy termin siedmiodniowy) czy też w trybie tradycyjnym (obowiązuje wtedy termin

sześciomiesięczny), a nie od tego czego dotyczy ta zmiana (podwyższenia kapitału zakładowego czy też innej kwestii). Jeśli chodzi o sytuacje szczególne, w sytuacji zmiany uchwały o zmianie umowy spółki, to termin zaczyna biec od dnia powzięcia pierwotnej zmienianej uchwały, a nie od dnia podjęcia uchwały zmieniającej. Natomiast jeżeli podjęto uchwałę o zmianie umowy spółki z zastrzeżeniem warunku zawieszającego albo terminu, to termin liczy się nie od dnia podjęcia uchwały, ale od dnia ziszczenia się warunku zawieszającego albo nadejścia terminu wskazanego w uchwale zmieniającej umowę spółki, gdyż dopiero wtedy wchodzi w życie postanowienia uchwały zmieniającej. Podobnie w przypadku uchwały dotyczącej podwyższenia kapitału zakładowego, zatem od dnia, w którym podwyższony kapitał zakładowy został pokryty w całości biegnie termin na zgłoszenie zmiany do sądu rejestrowego.

Jednym z wątków w ramach niniejszego obszaru badawczego jest kwestia odpowiedniej formy czynności prawnych z zakresu prawa spółek. Jedną z zasadniczych kwestii prawa handlowego jest stosunek tego prawa do prawa cywilnego. Przepis art. 2 KSH oraz przyjęcie konkretnej koncepcji odnoszącej się do tego zagadnienia mają duże znaczenie nie tylko teoretyczne, lecz także praktyczne. Taką kwestią jest m.in. stosowanie do pełnomocnictwa udzielonego na podstawie art. 210 § 1 KSH przepisów KC o pełnomocnictwie. Ta szczegółowa kwestia poruszona została na gruncie orzecznictwa Sądu Najwyższego. Podzielam pogląd, że mimo odmiennej opinii SN – forma pełnomocnictwa udzielonego przez zgromadzenie wspólników na podstawie art. 210. § 1. KSH podlega, na podstawie art. 2 zd. 1. KSH, zasadzie ustanowionej w art. 99. § 1. KC Jeśli więc do ważności umowy zawieranej przez spółkę z członkiem zarządu wymagana jest forma szczególna, to do udzielenia pełnomocnictwa przez zgromadzenie wspólników wymagana jest ta sama forma. Na podstawie art. 158. KC w zw. z art. 99. § 1. KC pełnomocnictwo do zawarcia umowy, której przedmiotem jest zobowiązanie do przeniesienia własności nieruchomości albo przeniesienie jej własności, musi być udzielone w formie aktu notarialnego. W uregulowaniu z art. 210. § 1. KSH chodzi o akt notarialny z art. 104. ust. 1. ustawy Prawo o notariacie, to jest o umieszczenie uchwały o powołaniu pełnomocnika w protokole sporządzonym w formie aktu notarialnego przez notariusza. Zgadzam się również z poglądem, będącym kontynuacją powyższego stanowiska, zgodnie z którym nie ma wystarczającego uzasadnienia prawnego dla niestosowania do w przypadkach uregulowanych w art. 210. KSH przepisów o formie pochodnej pełnomocnictwa. Przepisy te należy stosować jednak nie wprost, lecz odpowiednio, tj. z modyfikacją, która polega na zastosowaniu wymaganej formy do protokołu zgromadzenia wspólników, natomiast nie do oświadczeń konkretnych wspólników składanych w ramach aktu głosowania. Oznacza to, iż w przypadku,

gdy przedmiotem umowy z członkiem zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest sprzedaż nieruchomości, uchwałę zgromadzenia wspólników w kwestii udzielenia pełnomocnictwa do zawarcia takiej umowy należy zaprotokołować notarialnie. Zapatrywanie to nie wymaga dalszego uzasadnienia, gdyż powyższa kwestia stosowania formy aktu notarialnego do protokołu zgromadzenia wspólników a nie do oświadczeń poszczególnych wspólników jest rozumiana *per se*. Kolejnym argumentem przemawiającym za koniecznością stosowania właściwych przepisów KC dotyczących formy jest pewność i bezpieczeństwo obrotu, których gwarantem jest instytucja czynności notarialnej i notariusz, co jest niezbędne przy czynnościach objętych art. 210. § 1. KSH, to jest w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim, ze względu na znaczenie tych czynności dla obrotu gospodarczego.

Mimo że w myśl rzymskiej paremii *Clara non sunt interpretanda*, nie dokonuje się wykładni tego, co jasne, to ze względu na rozbieżne głosy w doktrynie, Sąd Najwyższy który swym autorytetem rozstrzygnął w sposób przeciwny i co za tym idzie wątpliwościami w praktyce - legislator powinien rozważyć możliwość ustawowego rozstrzygnięcia tych wątpliwości.

Może to nastąpić w sposób jaki to uczynił w KC w zakresie stosowania ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (art. 166. § 3. KC, art. 172. § 3. KC, art. 210. § 2. KC, art. 213. § 2. KC, art. 214. § 3. KC i art. 10701. KC), pomimo że kwestia jej stosowania przed zmianą KC w tym zakresie w przypadkach objętych wyżej wymienionymi artykułami była w doktrynie i w praktyce aprobowana. W związku z czym art. 210. § 1. KSH powinien otrzymać następującą treść:

§ 1. W umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Do uchwały stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego, w tym dotyczące pełnomocnictwa.

Alternatywnie może to nastąpić w analogiczny sposób jak w art. 75¹. KC, dotyczącym formy zbycia, wydzierżawienia i użytkowania przedsiębiorstwa, a więc poprzez dodanie w art. 210. KSH jednostki redakcyjnej art. 210. § 1². KSH o następującej treści:

1². Przepisy powyższe nie uchybiają przepisom o formie czynności prawnych, w szczególności dotyczących nieruchomości.

Postulowana przeze mnie zmiana legislacyjna (postulat *de lege ferenda* stanowiący remedium na obecne rozbieżności w praktyce) ze względu na dobro obrotu i pewność prawa powinna wejść w życie.

Temu zagadnieniu poświęciłem dwie publikacje K. Ryszkowski, (2021), *Forma pełnomocnictwa udzielonego na podstawie art. 210 § 1 k.s.h. na gruncie rzecznictwa Sądu*

Najwyższego, Przegląd Prawa Handlowego, nr 1, s. 33-38 oraz K. Ryszkowski, (2019), *Problem formy uchwały o powołaniu pełnomocnika w trybie art. 210 § 1 KSH* [w:] P. Pinior, P. Relidzyński, W. Wyrzykowski, E. Zielińska, M. Żaba (red.), *Prawo handlowe : między teorią, praktyką a orzecznictwem : księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Januszowi A. Strzępcze*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 261-265.

Ponadto powyższe zapatrywanie oznacza, że w przypadku, gdy przedmiotem umowy z członkiem zarządu spółki z o.o. jest zmiana umowy spółki komandytowej, uchwałę zgromadzenia wspólników dotyczącą udzielenia pełnomocnictwa do zawarcia tej czynności należy zaprotokołować notarialnie. Takie stanowisko przyjąłem w K. Ryszkowski, (2022), *Forma zgody komplementariusza na zmianę umowy spółki komandytowej o specyficznej konstrukcji podmiotowej* [w:] M. Leśniak, M. Skory, B. Sołtys (red.), *Kodeks spółek handlowych po 20 latach obowiązywania* (Monografie), Warszawa : Wolters Kluwer, s. 211-222.

Powyższa publikacja stanowi kontynuację badań opublikowanych w K. Ryszkowski, (2020), *Reprezentacja wspólników przy zmianie umowy spółki z o.o. spółki komandytowej, w której komandytariuszem jest członek zarządu tej spółki z o.o. : glosa do uchwały SN z dnia 7 września 2018 r., III CZP 42/18*, Glosa : prawo gospodarcze w orzeczeniach i komentarzach, nr 4, s. 91-97. O znaczeniu ostatniej z wymienionych publikacji świadczy jej wielokrotne cytowanie 9, według stanu na dzień składania wniosku (bez autocytowań).

W tym zakresie tematycznym wskazuję następujące publikacje naukowe:

1. Komentarze do art. art. 151, 300¹ oraz 301 KSH [w:] R. Wrzecionek, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, (Wydawnictwo C.H. Beck sp. z o.o., Warszawa 2025) – przyjęte do druku.
2. K. Ryszkowski, (2023), *Skutki prawne udzielenia oraz braku udzielenia absolutorium w spółkach handlowych* [w:] A. Kaźmierczyk, K. Michałowska, M. Szaraniec (red.), *Verba volant, scripta manent : księga jubileuszowa dedykowana profesor Bogusławie Gnelli*, Warszawa : Wolters Kluwer Polska, s. 906-915.
3. K. Ryszkowski, (2023), *Skutek prawny zmiany umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zgłoszonej do sądu rejestrowego po terminie* [w:] A. Herbet (red.), *Podstawowe problemy i konstrukcje współczesnego prawa handlowego*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 197-203.
4. K. Ryszkowski, (2022), *Forma zgody komplementariusza na zmianę umowy spółki komandytowej o specyficznej konstrukcji podmiotowej* [w:] M. Leśniak, M. Skory, B. Sołtys

(red.), *Kodeks spółek handlowych po 20 latach obowiązywania* (Monografie), Warszawa : Wolters Kluwer, s. 211-222.

5. K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, (2022), *The Legitimacy of Introducing a Simple Joint-Stock Company into the Polish Legal Order*, *Ekonomia i Prawo*, t. 21, nr 1, s. 225-238; <https://apcz.umk.pl/EiP/article/view/37350>

6. K. Ryszkowski, (2021), *Forma pełnomocnictwa udzielonego na podstawie art. 210 § 1 k.s.h. na gruncie rzecznictwa Sądu Najwyższego*, *Przegląd Prawa Handlowego*, nr 1, s. 33-38.

7. K. Ryszkowski, (2020), *Reprezentacja wspólników przy zmianie umowy spółki z o.o. spółki komandytowej, w której komandytariuszem jest członek zarządu tej spółki z o.o. : glosa do uchwały SN z dnia 7 września 2018 r., III CZP 42/18*, *Glosa : prawo gospodarcze w orzeczeniach i komentarzach*, nr 4, s. 91-97.

8. K. Ryszkowski, (2020), *Disputes Related to the Company's Relationship in Arbitration Proceedings in the Light of the Amendments to the Polish Code of Civil Procedure from 2019*, *Cadernos de Dereito Actual*, Núm. 14, s. 142-157; <http://www.cadernosdedereitoactual.es/ojs/index.php/cadernos/article/view/553>

9. K. Ryszkowski, (2020), *Spory ze stosunku spółki w postępowaniu przed sądem polubownym w świetle nowelizacji KPC*, *ADR. Arbitraż i Mediacja*, nr 2, s. 89-96.

10. K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, (2020), *Zasadność wprowadzenia prostej spółki akcyjnej do polskiego porządku prawnego*, *Horyzonty Polityki*, vol. 11, nr 35, s. 71-88; <https://horyzonty.ignatianum.edu.pl/HP/article/view/1932/1965>

11. K. Ryszkowski, (2019), *Problem formy uchwały o powołaniu pełnomocnika w trybie art. 210 § 1 KSH* [w:] P. Pinior, P. Relidziński, W. Wyrzykowski, E. Zielińska, M. Żaba (red.), *Prawo handlowe : między teorią, praktyką a orzecznictwem : księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Januszowi A. Strzępce*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 261-265.

12. K. Ryszkowski, (2011), *Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 7.5.2009 r. - Problem zdatości arbitrażowej sporów ze stosunku spółki*, *ADR. Arbitraż i Mediacja*, nr 3 (15), s. 109-123;

http://arbitraz.laszczuk.pl/_adr/179/Glosa_do_uchwaly_Sadu_Najwyzszego_z_7.5.2009_r._-_Problem_zdatnosci_arbitrazowej_sporow_ze_stosunku_spolki.pdf

4.2.4. Obszar badawczy nr 3. Wybrane zagadnienia z zakresu prawa rzeczowego i prawa zobowiązań;

Część publikacji z tego obszaru badawczego jest wynikiem problemów praktycznych, które napotkałem przed przygotowaniem rozprawy doktorskiej, wówczas pracowałem jako prawnik w kancelarii notarialnej, natomiast naukowo zająłem się nimi po obronie doktoratu jako pracownik naukowy, w szczególności kwestie:

- kwestia ujawniania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, dla którego jest prowadzona księga wieczysta przez notariusza w protokole dziedziczenia,
- ujawnione w księdze wieczystej uprawnienie do wyłącznego korzystania ze stanowiska postojowego,
- charakteru prawnego balkonu.

Zainteresowania naukowe realizowane w niniejszym obszarze po części stanowią rezultat kierowanych przeze mnie trzyosobowych projektów badawczych wewnętrznych UEK o nazwie Potencjał:

- 1) Numer projektu (symbol): 087/EPC/2022/POT; Tytuł: Klauzule umowne i zobowiązania w prawie materialnym oraz procesowym; w latach 2022-2023;
- 2) oraz Numer projektu (symbol): 094/EPC/2024/POT; Tytuł: Aktualne tendencje w materialnym, procesowym i kolizyjnym prawie prywatnym; od 2024r.;

Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu to ograniczone prawo rzeczowe, jednak prawo o treści zbliżonej do prawa odrębnej własności lokalu. Artykuł pt. K. Ryszkowski, (2022), *Kwestia ujawniania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, dla którego jest prowadzona księga wieczysta przez notariusza w protokole dziedziczenia oraz zawiadomienie o zmianie uprawnionego*, Studia Prawnicze KUL, nr 3, s. 93-104; ma odpowiedzieć na istotną w praktyce kwestię, która tylko pozornie wydaje się jedynie zagadnieniem akademickim (ze względu na obecną niedopuszczalność ustanowienia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu): czy istnieje możliwość ujawniania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, dla którego jest prowadzona księga wieczysta przez notariusza w protokole dziedziczenia oraz możliwość zawiadomienia właściwego sądu wieczystoksięgowego o zmianie uprawnionego na podstawie zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Obecna regulacja prawna tego zagadnienia może budzić wątpliwości w praktyce, a w przedmiotowej materii zasadniczo brak jest wypowiedzi doktryny. Artykuł ma na celu usunięcie wątpliwości, także poprzez wskazanie postulatów *de lege ferenda*, które mogłyby ujednolicić praktykę i zagwarantować stan pewności prawa w przedmiotowym zakresie. Po zbadaniu obecnego stanu prawnego pod kątem dopuszczalności ujawniania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, dla którego jest prowadzona księga wieczysta przez notariusza w protokole dziedziczenia oraz zawiadomienia o zmianie uprawnionego należy wskazać, że konieczna jest zmiana

legislacyjna. Niniejsza zmiana legislacyjna zaproponowana odnośnie do art. 36 ust. 1 u.k.w.h. w brzmieniu: *Sądy, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz notariusze sporządzający akty poświadczenia dziedziczenia zawiadamiają sąd właściwy do prowadzenia księgi wieczystej o każdej zmianie: właściciela nieruchomości, uprawnionego z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, dla którego założona jest księga wieczysta oraz użytkownika wieczystego*. Ten postulat posłuży niejako „legalizacji” czy też usankcjonowaniu obecnej praktyki w zakresie zawierania w protokołach dziedziczenia adnotacji odnośnie do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w przypadku, gdy dla takiego prawa jest założona księga wieczysta oraz zawiadamiania sądu wieczystoksięgowego o zmianie uprawnionego na podstawie zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia.

Natomiast całkowite uchylenie art. 36 u.k.w.h. z jednoczesnym wprowadzeniem przepisu analogicznego do art. 92 § 4 Prawo o notariacie (lub zmianą tego przepisu), na podstawie którego to notariusz, bazując na zarejestrowanym akcie poświadczenia dziedziczenia, obligatoryjnie składałby wniosek o wpis w księdze wieczystej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (a po zarejestrowaniu tego wniosku sąd wieczystoksięgowy zamieszczałby z urzędu wzmiankę o niezgodności ze stanem prawnym) nowego właściciela nieruchomości, uprawnionego z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, dla którego jest założona księga wieczysta lub nowego użytkownika wieczystego byłaby *novum*, ale jednak bardzo przydatnym, ze względu na wyżej opisane zalety takiego rozwiązania.

Przyjęcie któregośkolwiek z dwóch wyżej zaproponowanych modeli zmian legislacyjnych będzie skutkowało brakiem stanu niepewności prawnej w zakresie osoby uprawnionego z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, dla którego jest założona księga wieczysta, a tym samym służyć będzie wzmocnieniu, wynikającego z art. 3 u.k.w.h., domniemania zgodności wpisu w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. Ponadto jednoznaczna wypowiedź ustawodawcy w postaci konkretnego przepisu ukroci jakiegokolwiek wątpliwości odnośnie do legalności obecnej praktyki.

W głosowanej w: K. Ryszkowski, (2021), *Ujawnione w księdze wieczystej uprawnienie do wyłącznego korzystania ze stanowiska postojowego a rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych* : glosa do wyroku SN z dnia 8 lutego 2019 r., I CSK 770/17, Glosa : prawo gospodarcze w orzeczeniach i komentarzach, nr 1, s. 28-34; uchwale przyjęto godne aprobaty zapatrywanie, zgodnie z którym ujawnione w księdze wieczystej uprawnienie do wyłącznego korzystania ze stanowiska postojowego w garażu wielostanowiskowym jest objęte rękojmią

wiary publicznej ksiąg wieczystych. Ponadto Sąd Najwyższy zajął się problematyką statusu uprawnienia do miejsca postojowego w wielostanowiskowym lokalu garażowym.

Kolejnym problemem naukowym, mającym praktyczną doniosłość, którym się zająłem jest kwestia charakteru prawnego balkonu. Doszło do dużej rozbieżności między orzecznictwem a praktyką w zakresie statusu prawnego balkonu i tym samym odpowiedzi na pytanie czy należy go ujawniać w dziale I-O księgi wieczystej, a jeśli tak to, pod którą pozycją – czy jako pomieszczenie pomocnicze, a więc *de facto* część składowa lokalu (pole 1.4.4.6 „opis lokalu”), jak wskazał SN w uchw. z 7.3.2008 r. (Uchw. SN z 7.3.2008 r., III CZP 10/08, Legalis), w post. z 14.7.2010 r. (Post. SN z 14.7.2010 r., V CSK 31/10, Legalis) oraz w wyr. z 9.2.2017 r. (Wyr. SN z 9.2.2017 r., III CSK 60/16, Legalis), czy też jako pomieszczenie przynależne do lokalu (pole 1.4.4.7. „opis pomieszczeń przynależnych”) jak orzekł SN w wyr. z 3.10.2002 r. (Wyr. SN z 3.10.2002 r., III RN 153/01, Legalis).

Z jednej strony, mamy ugruntowaną linię orzecniczą, która dodatkowo spotkała się z aprobatą w doktrynie, a z której argumentacją się zgadzam. Natomiast, z drugiej strony, mamy praktykę, która poszła w zupełnie innym kierunku. Argumentacja SN przemawia za zaliczeniem balkonu, który służy do wyłącznego użytku właściciela lokalu z wejściem prowadzącym wyłącznie do tego lokalu za część składową tego lokalu, jako pomieszczenie pomocnicze. Ustawodawca stoi przed wyzwaniem w jakie ramy prawne oblec ten pogląd, wystrzegając się przy tym chaosu w praktyce. O ile ma już gotową definicję np. balkon, który służy do wyłącznego użytku właściciela lokalu z wejściem prowadzącym wyłącznie do tego lokalu jest pomieszczeniem pomocniczym tego lokalu, to legislator musi zapanować nad praktycznymi skutkami jej potencjalnego wprowadzenia.

Na pewno w takim przypadku należałoby także zmienić art. 2 ust. 3 ustawy o własności lokali, a więc starosta powinien uwzględniać balkon w wydawanym zaświadczeniu. W związku z powyższym proponuję następującą zmianę:

Art. 2.

(...)

2¹. Balkon, który służy do wyłącznego użytku właściciela samodzielnego lokalu mieszkalnego z wejściem prowadzącym wyłącznie do tego lokalu stanowi pomieszczenie pomocnicze.

3. Spełnienie wymagań, o których mowa w ust. 1a-21, stwierdza starosta w formie zaświadczenia.

Temu zagadnieniu poświęciłem dwie publikacje K. Ryszkowski, (2020), *Charakter prawny balkonu, który służy do wyłącznego użytku właściciela lokalu* [w:] A. Kaźmierczyk, E. Badura (red.), *Własność lokali : teraźniejszość i perspektywy*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s.

99-108 oraz głosę K. Ryszkowski, (2022), *Funkcja balkonu jako okoliczność istotna dla ustalania jego statusu własnościowego - glosa do wyroku Sądu Najwyższego (3) z dnia 6 marca 2015 r., sygn. III CSK 195/14*, Acta Iuridica Resoviensia, nr 2(37), s. 289-296; W wyżej wymienionych publikacjach przyjęto, że należy w pełni zaaprobować tezę, wedle której fakt, że balkon nie służy zaspokajaniu potrzeb indywidualnych właściciela lokalu do którego przylega, lecz „stanowi komunikację”, jego funkcją jest połączenie klatki schodowej z wejściem do lokalu mieszkalnego jest okolicznością istotną przy ustalaniu czy balkon stanowi część wspólną nieruchomości, czy też część składową mieszkania, do którego przylega. W sprawach, w których występuje balkon komunikacyjny należy mieć na uwadze ponadto jego definicję zawartą w wyroku SN III CSK 60/16 oraz charakter prawny tego balkonu, który z niej wynika (element nieruchomości wspólnej).

Z postępowaniem wieczystoksięgowym związana jest kolejna publikacja K. Ryszkowski, (2021), *Obalenie domniemania zgodności wpisu hipoteki z rzeczywistym stanem prawnym - glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 26.06.2020 r., I CSK 429/18*, Glosa : prawo gospodarcze w orzeczeniach i komentarzach, nr 3, s. 20-26; W głosowanym wyroku przyjęto godne aprobaty zapatrywanie, zgodnie z którym do obalenia domniemania zgodności z rzeczywistym stanem prawnym wpisu prawa ujawnionego w księdze wieczystej może dojść przede wszystkim w postępowaniu wszczętym na podstawie art. 10 ust. 1 u.k.w.h., ale nie jest to tryb wyłączny, choć ze względu na skutek *erga omnes* jest trybem najbardziej właściwym. W całości aprobując głosowany wyrok, należy również zwrócić uwagę na pewne wymogi, które muszą być spełnione, aby obalić domniemanie zgodności prawa jawnego z księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym w innym trybie niż na podstawie art. 10 u.k.w.h., które w przedmiotowej glosie zostały wskazane. Ponadto glosa dotyczy także charakteru wpisu w księdze wieczystej, który o tym przesądza.

Powyższe publikacje związane są z czynnościami notariusza. Notariusz jako osoba dokonująca czynności, które odgrywają ogromną rolę w obrocie gospodarczym oraz rodzą niezwykle doniosłe skutki, jest zobowiązany postępować zgodnie z przepisami prawa oraz zachowywać się godnie – zarówno w życiu prywatnym, jak i w życiu publicznym. Za naruszenie tych zasad notariusz ponosi odpowiedzialność. Przeważnie wymienia się następujące rodzaje tejże odpowiedzialności: cywilną, karną, dyscyplinarną oraz podatkową. Ze względu na treść art. 19a Prawa o notariacie notariusz podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności notarialnych. Istnieją wątpliwości odnośnie do charakteru odpowiedzialności cywilnej notariusza oraz jej zakresu.

Można wskazać na różnicę w zakresie reżimu odpowiedzialności notariusza za wykonywane czynności notarialne (objęte umową obowiązkowego ubezpieczenia OC) oraz za pozostałe kwestie związane z wykonywaniem przez niego zawodu. Rozróżnienie to jest bezpośrednio związane z rodzajem ponoszonej przez notariusza odpowiedzialności, co również rzutuje też na cały obrót, w tym na stosunki pomiędzy notariuszem a stronami postępowania notarialnego, a także osobami trzecimi.

Reasumując istnieje różnica w zakresie reżimu odpowiedzialności cywilnej notariusza za wykonywane czynności notarialne, która jest odpowiedzialnością deliktową, nawet za niedbalstwo w postaci najlżejszego stopnia winy (*culpa levissima*), nadto za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności notarialnych notariusz podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej (w tym zakresie odpowiedzialność ta objęta jest umową OC), a także za pozostałe kwestie związane z wykonywaniem przez niego zawodu.

Za pozostałe kwestie związane z wykonywaniem przez niego zawodu w obrocie gospodarczym notariusz, występujący jako przedsiębiorca, odpowiada *ex contractu* np. jako świadczeniobiorca usług informatycznych. W tym przypadku odpowiedzialność cywilnoprawna notariusza będzie odpowiedzialnością *ex contractu*. Nie wyklucza to oczywiście dodatkowej odpowiedzialności *ex delicto* notariusza związanej z prowadzoną przez niego kancelarią (która nie jest związana z dokonywanymi przez niego czynnościami notarialnymi) na podstawie art. 443 KC. Brzmienie tego przepisu wskazuje na możliwość niejako uzupełniającego stosowania odpowiedzialności deliktowej, w przypadku gdy podstawowym rodzajem odpowiedzialności jest odpowiedzialność kontraktowa. Temu zagadnieniu poświęciłem dwie publikacje K. Ryszkowski, (2022), *Kwestia charakteru odpowiedzialności odszkodowawczej notariusza w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności*, *Studia Iuridica*, nr 95, s. 421-432; <https://studiaiuridica.pl/resources/html/article/details?id=611447> oraz K. Ryszkowski, (2022), *Reżim odpowiedzialności odszkodowawczej notariusza w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności notarialnych* [w:] P. Horosz (red.), *Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przedstawicieli wolnych zawodów*, Toruń : Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa. Dom Organizatora, s. 109-129.

W publikacji K. Ryszkowski, (2022), *Ocena skutków prawnych niezachowania dla zmiany umowy formy pisemnej zastrzeżonej w umowie ad solemnitatem - glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 14.06.2019 r., III CSK 136/17*, *Glosa : prawo gospodarcze w orzeczeniach i komentarzach*, nr 2, s. 60-66; wskazałem, że zasługują na aprobatę zapatrywania SN dotyczące:

1. Skutków prawnych niezachowania dla zmiany umowy formy pisemnej zastrzeżonej w

umowie pod rygorem nieważności, które podlegają ocenie na podstawie art. 76 Kodeksu cywilnego.

2. Zastrzeżenia formy szczególnej, której niezachowanie pociąga nieważność czynności prawnej (*ad solemnitatem*). Przepis art. 73 § 1 k.c. dotyczy formy *ad solemnitatem* ograniczonej do wypadku, gdy przepis ustawy przewiduje jako formę szczególną czynności prawnej formę pisemną i wyraźnie wprowadza rygor nieważności, natomiast w obrocie cywilnoprawnym, zgodnie z zasadą swobody umów (art. 353¹ k.c.), strony mogą w dowolnej formie kształtować stosunki umowne. Dopuszczalne jest więc zawarcie umowy o formie (*pactum de forma*) przewidującej, że określona czynność prawna (również następcza względem zawarcia umowy) może być dokonana między nimi w formie szczególnej i zastrzegającej rygor jej niezachowania, który jest zakreslony przez art. 76 k.c., co w istocie oznacza nieważność czynności prawnej dokonanej w formie nieodpowiadającej formie szczególnej zastrzeżonej przez strony.

Z kolei pozostałe dwie publikacje zaliczone do niniejszej grupy podejmowały obszary badawcze wynikające przede wszystkim ze współpracy międzynarodowej, w tym konferencji, z *Mediterranea University of Reggio Calabria* (włoski *Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria*), w tym *Mediterranea International Centre for Human Rights Research*, a także z zainteresowań naukowych tych ośrodków, m.in. na gruncie praw własności, tj.: K. Ryszkowski, (2024), *The Basic Right to Property in the Polish Legal System* [w:] A. Ferraro, B. Gnella, Martín (red.), *Es la propiedad privada un derecho humano fundamental?*, Santiago : Ediciones Olejnik, s. 59-64 oraz K. Ryszkowski, (2021), *The Fundamental Right to Property in Polish Law*, Athenas, Ano 10, vol. 1, s. 110-115.

W tym zakresie tematycznym wskazuję następujące publikacje naukowe:

1. K. Ryszkowski, (2024), *The Basic Right to Property in the Polish Legal System* [w:] A. Ferraro, B. Gnella, Martín (red.), *Es la propiedad privada un derecho humano fundamental?*, Santiago : Ediciones Olejnik, s. 59-64.

2. K. Ryszkowski, (2022), *Kwestia charakteru odpowiedzialności odszkodowawczej notariusza w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności*, *Studia Iuridica*, nr 95, s. 421-432; <https://studiaiuridica.pl/resources/html/article/details?id=611447>

3. K. Ryszkowski, (2022), *Funkcja balkonu jako okoliczność istotna dla ustalania jego statusu własnościowego - glosa do wyroku Sądu Najwyższego (3) z dnia 6 marca 2015 r., sygn. III CSK 195/14*, *Acta Iuridica Resoviensia*, nr 2(37), s. 289-296;

<https://repozytorium.ur.edu.pl/server/api/core/bitstreams/5fdc536b-d54d-4399-8312-7e403ae8a8db/content>

4. K. Ryszkowski, (2022), *Reżim odpowiedzialności odszkodowawczej notariusza w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności notarialnych* [w:] P. Horosz (red.), *Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przedstawicieli wolnych zawodów*, Toruń : Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa. Dom Organizatora, s. 109-129.
5. K. Ryszkowski, (2022), *Ocena skutków prawnych niezachowania dla zmiany umowy formy pisemnej zastrzeżonej w umowie ad solemnitatem - glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 14.06.2019 r., III CSK 136/17*, Glosa : prawo gospodarcze w orzeczeniach i komentarzach, nr 2, s. 60-66.
6. K. Ryszkowski, (2022), *Kwestia ujawniania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, dla którego jest prowadzona księga wieczysta przez notariusza w protokole dziedziczenia oraz zawiadomienie o zmianie uprawnionego*, Studia Prawnicze KUL, nr 3, s. 93-104; <https://czasopisma.kul.pl/index.php/sp/article/view/12193>
7. K. Ryszkowski, (2021), *Ujawnione w księdze wieczystej uprawnienie do wyłącznego korzystania ze stanowiska postojowego a rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych : glosa do wyroku SN z dnia 8 lutego 2019 r., I CSK 770/17*, Glosa : prawo gospodarcze w orzeczeniach i komentarzach, nr 1, s. 28-34.
8. K. Ryszkowski, (2021), *Obalenie domniemania zgodności wpisu hipoteki z rzeczywistym stanem prawnym - glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 26.06.2020 r., I CSK 429/18*, Glosa : prawo gospodarcze w orzeczeniach i komentarzach, nr 3, s. 20-26.
9. K. Ryszkowski, (2021), *The Fundamental Right to Property in Polish Law*, Athenas, Ano 10, vol. 1, s. 110-115; https://www.fdcl.com.br/revista/site/download/fdcl_athenas_ano10_vol1_2021_artigo07.pdf
10. K. Ryszkowski, (2020), *Charakter prawny balkonu, który służy do wyłącznego użytku właściciela lokalu* [w:] A. Kaźmierczyk, E. Badura (red.), *Własność lokali : teraźniejszość i perspektywy*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 99-108.

4.2.5. Poza wskazanymi obszarami badawczymi znajdują się **pozostałe publikacje**, przede wszystkim powiązane ze współpracą międzynarodową, które nie mieszczą się w zakresie tematycznym przedstawionych powyżej obszarów badawczych, gdyż ich celem było raczej poszerzanie własnych zainteresowań naukowych w zakresie wybranej kwestii, aniżeli kompleksowe eksplorowanie jakiegoś jednego konkretnego zagadnienia bądź obszaru.

Tak w szczególności K. Ryszkowski, (2020), *The Fate of the Roman Law in the Eastern Europe since the Death of Justinian the Great until the Fall of the Byzantine Empire*, *Societas et Iurisprudentia*, vol. 8, iss. 3, s. 76-92 oraz K. Ryszkowski, P. Prokocki, (2020), *Losy prawa rzymskiego na Wschodzie od śmierci Justyniana Wielkiego do upadku Cesarstwa Bizantyjskiego*, *Edukacja Prawnicza*, nr 1, s. 11-16. Temat ten wzbudził moje zainteresowanie ze względu na uniwersalność prawa rzymskiego, jego wpływów na europejskie porządki prawne. Obrazem ponadczasowości prawa rzymskiego na Wschodzie jest długi okres panowania *Heksabiblosu* – dzieła sędziego *Harmenopulos* z Salonik. Spisany w 1345 r., liczący sześć ksiąg, stanowił streszczenie *Procheironu* i podawał w zwięzłej formie zasady prawa rzymskiego aktualne jeszcze w Bizancjum. Przetrwał upadek Bizancjum o prawie 500 lat i został rozpowszechniony na Bałkanach, a w Grecji, na mocy dekretu z 22.2.1835 r., obowiązywał aż do 1946 r. *Heksabiblos* jest przykładem na to, że pewne aspekty prawa rzymskiego na Wschodzie przetrwały do czasów współczesnych, co jest wyjątkowo doniosłym faktem w związku z procesem jednoczenia się Europy (potencjalna akcesja do Unii Europejskiej pozostałych państw Półwyspu Bałkańskiego). Prawo rzymskie może stanowić wspólną płaszczyznę prawną – pomost pomiędzy Wschodem i Zachodem.

Z kolei pozostałe 6 publikacji zaliczone do niniejszej grupy podejmowały obszary badawcze wynikające przede wszystkim ze współpracy międzynarodowej, w tym konferencji, z uczelnią wyższą IMED Passo Fundo (obecnie *ATITUS EDUCAÇÃO*), w tym *Centro Brasileiro de Pesquisas sobre a Teoria de Amartya Sen* oraz *Mediterranea University of Reggio Calabria* (włoski *Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria*), w tym *Mediterranea International Centre for Human Rights Research*, a także z zainteresowań naukowych tych ośrodków, m.in. na gruncie praw człowieka, w tym praw ekonomicznych, a więc pozostających w pewnym związku z prawem gospodarczym.

W tym zakresie tematycznym wskazuję następujące publikacje naukowe:

1. K. Ryszkowski, (2022), *The Minimum Wage, Contract Law and Fundamental Rights in Poland* [w:] A. Ferraro, Aboim Machado, B. Gnella, Teixeira, G. Ilik (red.), *Los 70 años del CEDH y los 20 años de la Carta de Niza : los derechos fundamentales en Europa y América Latina : objetivos alcanzados y desafíos a afrontar*, Santiago : Ediciones Olejnik, s. 359-361.
2. K. Ryszkowski, N. Zambam, (2021), *Prevention and Fight against Avoidable Injustices from Amartya Sen - Legal and Economic References*, *Societas et Iurisprudentia*, vol. 9, iss. 3, s. 118-134; <http://sei.iuridica.truni.sk/archive/2021/03/SEI-2021-03-Essays-Ryszkowski-Karol-Zambam-Neuro-Jose.pdf>

3. K. Ryszkowski, P. Prokocki, (2020), *Losy prawa rzymskiego na Wschodzie od śmierci Justyniana Wielkiego do upadku Cesarstwa Bizantyjskiego*, Edukacja Prawnicza, nr 1, s. 11-16; <https://www.edukacjaprawnicza.pl/download/Edukacja-Prawnicza-Nr1-na-rok-20202021.pdf>
4. K. Ryszkowski, K. Magoń, (2020), *Protection of Human Rights in Poland in the National and International Aspects, on Examples of Social Policies, Family Support and Housing*, Revista Reflexões de Filosofia, Ano 9, no. 17, s. 12-25; <https://revistareflexoes.com.br/wp-content/uploads/2020/07/2.2.2-Karol.pdf>
5. K. Ryszkowski, (2020), *The Fate of the Roman Law in the Eastern Europe since the Death of Justinian the Great until the Fall of the Byzantine Empire*, Societas et Iurisprudentia, vol. 8, iss. 3, s. 76-92; <http://sei.iuridica.truni.sk/archive/2020/03/SEI-2020-03-Studies-Ryszkowski-Karol.pdf>
6. K. Ryszkowski, N. Zambam, (2020), *Threatened Democracy and the Reconstruction of Public Justification*, Revista Brasileira de Direito, vol. 16, n. 2, s. 1-16; <https://seer.imes.edu.br/index.php/revistadedireito/article/view/4144>
7. K. Ryszkowski, (2020), *The Problem of Minimal Wage in Poland on the Background of Other European Legal Systems in the Context of Amartya Sen* [w:] N. Zambam, H. Kujawa (red.), *Estudos sobre Amartya Sen. Volume 8, Escolhas Sociais, Políticas Públicas e Desenvolvimento*, Porto Alegre : Editora Fi, s. 28-41.
8. K. Ryszkowski, (2019), *The Relationship between Economic Conditions and Liberty in Poland on the Background of Other European Legal Systems* [w:] N. Zambam, H. Kujawa (red.), *Estudos sobre Amartya Sen. Volume 6, Liberdade de expressão, participação e justiça social*, Porto Alegre : Editora Fi, s. 37-45.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Poza podstawowym miejscem zatrudnienia w Katedrze Prawa Cywilnego, Gospodarczego i Prywatnego Międzynarodowego, Instytut Prawa, Kolegium Prawa w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie wykazałem się istotną aktywnością naukową we trzech innych uczelniach, a mianowicie: w Uniwersytecie Jagiellońskim (w Zakładzie Postępowania Cywilnego), w *Mediterranea University of Reggio Calabria* (wł. *Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria*), w tym z *Mediterranea International Centre for Human Rights Research* (MICHR), a ponadto w uczelni wyższej *IMED Passo Fundo*

(obecnie *ATITUS EDUCAÇÃO*), w tym z *Centro Brasileiro de Pesquisas sobre a Teoria de Amartya Sen. IMED Passo Fundo* w 2023 roku zmieniła nazwę na *ATITUS EDUCAÇÃO*.

1. Od dnia rozpoczęcia pracy na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, w dniu 1.10.2018r. do dnia dzisiejszego pozostaję w **stałej współpracy z Zakładem Postępowania Cywilnego Uniwersytetu Jagiellońskiego**. Przejawy tej współpracy w postaci publikacji były, także widoczne przed tym okresem.

Współpraca przejawia się między innymi poprzez:

I. wygłaszanie referatów na konferencjach oraz głos w dyskusji:

1. *V OGÓLNOPOLSKI ZJAZD KATEDR PRAWA PRYWATNEGO MIĘDZYNARODOWEGO* w dniu: 18.6.2021 r., Kraków, referat pt. *Treść klauzuli procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym*;

2. *IV Seminarium Młodych Procesualistów Cywilnych Postępowania przyspieszone w procesie cywilnym* w dniu: 26.10.2020 r., Zielona Góra - online, referat pt. *Kwestia small claims w arbitrażu handlowym w prawie polskim*;

3. *Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Aktualne zagadnienia odpowiedzialności cywilnej oraz dochodzenia i egzekucji roszczeń* w dniu: 29.11.2024 r., Kraków, głos w dyskusji podczas II panelu do referatu Prof. Angelo Viglianisi Ferraro (Mediterranea University of Reggio Calabria), *Damages for breach of privacy. New conflicts between Italy and EU?*

II. następujące publikacje:

1. K. Ryszkowski, (2023), *Treść klauzuli procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym* [w:] E. Figura-Góralczyk, R. Flejszar, B. Gnela, P. Mostowik (red.), *Prawne zagadnienia międzynarodowego obrotu cywilnego i handlowego*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 291-302;

2. K. Ryszkowski, (2021), *Ochrona konsumenta w arbitrażu handlowym a nowe technologie* [w:] K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, E. Marszałkowska-Krześ (red.), *Dostęp do ochrony prawnej w postępowaniu cywilnym*, Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, s. 507-518;

3. K. Ryszkowski, (2021), *Kwestia small claims w arbitrażu handlowym w prawie polskim*, *Acta Iuridica Resoviensia*, nr 1(32), s. 178-186; <https://repozytorium.ur.edu.pl/server/api/core/bitstreams/398f22c0-7f04-488d-97db-28dd979f636c/content>;

4. K. Ryszkowski, (2020), *Spory ze stosunku spółki w postępowaniu przed sądem polubownym w świetle nowelizacji KPC*, *ADR. Arbitraż i Mediacja*, nr 2, s. 89-96;

5. K. Ryszkowski, (2018), *Problem small claims w arbitrażu handlowym w prawie polskim* [w:] I. Ćzarova, R. Flejszar, R. Hanik-Pospolita (red.), *Maloznačni spori : evropejskij ta ukraïns'kij docvid virišennâ*, Kiïv : VD Dakor, s. 148-160.

Ponadto jeszcze przed rozpoczęciem pracy naukowej w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, sporządziłem następujące publikacje, będące efektem współpracy z Zakładem Postępowania Cywilnego UJ:

6. K. Ryszkowski, (2013), *Klauzula porządku publicznego w postępowaniu przed sądem polubownym a zdolność arbitrażowa*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 1 (21), s. 77-102;

7. K. Ryszkowski, (2011), *Orzekanie na zasadach słuszności w postępowaniu przed sądem arbitrażowym - summum ius summa iniuria?*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 1 (13), s. 53-62;
http://arbitraz.laszczuk.pl/_adr/157/Orzekanie_na_zasadach_slusznosci_w_postepowaniu_przed_sadem_arbitrazowym_-_summum_ius_summa_iniuria.pdf;

8. K. Ryszkowski, (2011), *Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 7.5.2009 r. - Problem zdolności arbitrażowej sporów ze stosunku spółki*, ADR. Arbitraż i Mediacja, nr 3 (15), s. 109-123;

http://arbitraz.laszczuk.pl/_adr/179/Glosa_do_uchwaly_Sadu_Najwyzszego_z_7.5.2009_r._-_Problem_zdatnosci_arbitrazowej_sporow_ze_stosunku_spolki.pdf;

III. zatrudnienie w Zakładzie Postępowania Cywilnego UJ w następujących okresach:

1. Od 1.10.2020 r. do 20.12.2020 r. adiunkt w Zakładzie Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie;

2. Od 1.10.2023 r. do 30.6.2024 r. asystent dydaktyczny w Zakładzie Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie;

IV. ponadto mamy plany dalszej współpracy w zakresie nauki postępowania cywilnego.

2. Od dnia rozpoczęcia pracy na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, w dniu 1.10.2018r. do dnia dzisiejszego pozostaję w **stałej współpracy z *Mediterranea University of Reggio Calabria* (wł. *Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria*, Uniwersytet Reggio di Calabria) oraz *Mediterranea International Centre for Human Rights Research*.**

Współpraca przejawia się między innymi poprzez:

I. organizacja, uczestnictwo oraz wygłaszanie referatów na konferencjach:

1. *Scientific Conference Human Consumer Rights and New Technologies* w dniach 9.5.2019 r.-10.5.2019 r., Kraków, referat pt. *Arbitration in consumer matters, and new technologies* w dniu 10.5.2019 r.

2. *International Conference The Dialogues of Comparative Law and European Law* w dniach 14.10.2019 r. - 16.10.2019 r., Reggio Calabria, referat pt. *The implementation of EU regulations in Polish arbitration in consumer matters and new technologies* w dniu 16.10.2019 r.
3. *Conferenza Internazionale I 20 anni della Carta di Nizza ed il dialogo tra Europa e Amercia Latina in materia di Diritti Umani*; Reggio Calabria – online, referat pt. *The Problem of Minimal Wage in Poland on the Background of Other European Legal Systems* w dniu 7.12.2020 r.
4. *International Conference La proprieta privata e un diritto fondamentale delle'uomo*, Reggio Calabria, Reggio Calabria – online, referat pt. *The property right as a basic constitutional right in Poland* w dniu 21.12.2020 r.
5. *International Conference Business law, consumer protection and Antitrust rules*, Reggio Calabria, Reggio Calabria – online, w dniach 25.6.2021 r. do 26.6.2021 r., moderowanie 4 panelu oraz otwarcie drugiego dnia 26.6.2021 r.
6. *International Conference New Forms of Rights Protection (ADR, ODR, Mediation, Class Actions)*, Reggio Calabria - online, referat pt. *The protection of the consumer in the Polish arbitration and EU law* w dniu 22.7.2021 r.
7. *Spring School in AI, environment and fundamental rights*, Cracow, Kraków, referat pt. *E-mediation in consumer matters in the Polish Law* w dniu 29.3.2023 r.
8. *International Conference The Protection of Human Rights in the Age of Artificial Intelligence*, Reggio Calabria - online, mowa wstępna oraz moderowanie całej konferencji w dniu 27.7.2024 r.

II. następujące publikacje na zaproszenie lub pod redakcją profesorów z University of Reggio Calabria:

1. K. Ryszkowski, (2024), *The Basic Right to Property in the Polish Legal System* [w:] A. Ferraro, B. Gnella, Martín (red.), *Es la propiedad privada un derecho humano fundamental?*, Santiago : Ediciones Olejnik, s. 59-64;
2. K. Ryszkowski, (2022), *The Minimum Wage, Contract Law and Fundamental Rights in Poland* [w:] A. Ferraro, Aboim Machado, B. Gnella, Teixeira, G. Ilik (red.), *Los 70 años del CEDH y los 20 años de la Carta de Niza : los derechos fundamentales en Europa y América Latina : objetivos alcanzados y desafíos a afrontar*, Santiago : Ediciones Olejnik, s. 359-361.

III. Uczestnictwo w programach Erasmus:

1. Przeprowadzenie 8 godzin wykładów pt. *Presentation of the legal, social and psychological conditions of arbitration* w ramach programu Erasmus+ KA103 na *Mediterranea University of Reggio Calabria* w dniach 23.9.2021-27.9.2021.

2. Przeprowadzenie 8 godzin wykładów pt. *New technologies in the Polish Arbitration Law* w ramach programu Erasmus+ KA103 na *Mediterranea University of Reggio Calabria* w dniach 16.9.2022-20.9.2022.

3. Przeprowadzenie 8 godzin wykładów pt. *Investment arbitration* w ramach programu Erasmus+ KA103 na *Mediterranea University of Reggio Calabria* w dniach 11.7.2023-15.7.2023.

4. Przeprowadzenie 4 godzin wykładów pt. *Acquiring real properties in Poland by foreigners in the context of the EU law* oraz odbycie 4 godzin szkolenia w *Universidad Pablo de Olavide* w Sewilli w dniach 14.5.2024-17.5.2024.

IV. Odbycie stażu na *Mediterranea International Centre for Human Rights Research of the University of Reggio Calabria* od 18.7.2024r. do 8.9.2024r. (więcej szczegółów w osobnym dokumencie – Confirmation of Fellowship z 10.9.2024r.).

V. **ponadto mamy plany dalszej współpracy** w zakresie badan nad prawem Unii Europejskiej, prawa cywilnego oraz ochrony konsumenta.

3. Od dnia rozpoczęcia pracy na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, w dniu 1.10.2018r. do dnia dzisiejszego pozostaję w **stalej współpracy z IMED Passo Fundo (obecnie ATITUS EDUCAÇÃO) oraz Centro Brasileiro de Pesquisas sobre a Teoria de Amartya Sen.** IMED Passo Fundo w 2023 roku zmieniła nazwę na ATITUS EDUCAÇÃO.

Współpraca przejawia się między innymi poprzez:

I. organizacja, uczestnictwo oraz wygłaszanie referatów na konferencjach:

1. *2nd International Law Conference Values in Law and Economics* od 15.6.2019 r. do 16.6.2019 r., Kraków, referat pt. *Adjudication on principles of equity in the proceedings before the arbitral tribunal - Summum ius summa iniuria?* w dniu 16.4.2019 r.,

2. *III Seminário Internacional sobre a Teoria da Justiça de Amartya Sen, focalizando os temas - Liberdade de expressão, participação e justiça socia*, IMED Passo Fundo od 8.10.2019 r. do 9.10.2019 r., Passo Fundo – online, referat pt. *The relationship between economic conditions and liberty in Poland on the background of other European legal systems*, w dniu 15.9.2021 r.

3. *I Ciclo de Palestras Direito, Democracia & Sustentabilidade PPG Direito IMED*, w dniu 27.4.2020 r., Passo Fundo – online, referat pt. *Limitations of rights and freedoms in Poland and assistance of State connected with the coronavirus pandemic*.

4. *IV Seminário Internacional A Teoria da Justiça de Amartya Sen*, IMED, w dniu 14.9.2020 r., Passo Fundo – online, referat pt. *The Problem of Minimal Wage in Poland on the Background of Other European Legal Systems in the context of Amartya Sen*.

5. *V Seminário Internacional Sobre a Teoria da Justiça de Amartya Sen Ii Seminário Internacional Sobre Cidadania, Debate Público E Seguridade Social a Partir de Amartya Sen*, IMED, w dniu 15.9.2021 r., Passo Fundo – online, referat pt. *The fundamental right to property in Polish law and in Amartya Sen's works*.

II. następujące publikacje na zaproszenie lub pod redakcją profesorów z IMED:

1. K. Ryszkowski, N. Zambam, (2021), *Prevention and Fight against Avoidable Injustices from Amartya Sen - Legal and Economic References*, *Societas et Iurisprudencia*, vol. 9, iss. 3, s. 118-134; <http://sei.iuridica.truni.sk/archive/2021/03/SEI-2021-03-Essays-Ryszkowski-Karol-Zambam-Neuro-Jose.pdf>;

2. K. Ryszkowski, K. Magoń, (2020), *Protection of Human Rights in Poland in the National and International Aspects, on Examples of Social Policies, Family Support and Housing*, *Revista Reflexões de Filosofia*, Ano 9, no. 17, s. 12-25; <https://revistareflexoes.com.br/wp-content/uploads/2020/07/2.2.2-Karol.pdf>;

3. K. Ryszkowski, N. Zambam, (2020), *Threatened Democracy and the Reconstruction of Public Justification*, *Revista Brasileira de Direito*, vol. 16, n. 2, s. 1-16; <https://seer.imed.edu.br/index.php/revistadedireito/article/view/4144>;

4. K. Ryszkowski, (2020), *The Problem of Minimal Wage in Poland on the Background of Other European Legal Systems in the Context of Amartya Sen* [w:] N. Zambam, H. Kujawa (red.), *Estudos sobre Amartya Sen. Volume 8, Escolhas Sociais, Políticas Públicas e Desenvolvimento*, Porto Alegre : Editora Fi, s. 28-41;

5. K. Ryszkowski, (2019), *The Relationship between Economic Conditions and Liberty in Poland on the Background of Other European Legal Systems* [w:] N. Zambam, H. Kujawa (red.), *Estudos sobre Amartya Sen. Volume 6, Liberdade de expressão, participação e justiça social*, Porto Alegre : Editora Fi, s. 37-45;

III. ponadto mamy plany dalszej współpracy w zakresie praw człowieka oraz prawa cywilnego, a także organizacji konferencji międzynarodowej w 2025. Załącznik nr 20.

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych **realizowałem współpracę również z innymi ośrodkami naukowymi** poprzez wygłoszenie łącznie (uwzględniając wyszczególnioną powyżej współpracę) 31 referatów na międzynarodowych i krajowych konferencjach oraz seminariach naukowych w kraju (zob. pkt 7. wykazu do wniosku). Warto w szczególności zwrócić uwagę na dwa z nich wygłoszone podczas zjazdów, tj. V

Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Prawa Prywatnego Międzynarodowego w dniu 18.6.2021 r. pt. Treść klauzuli procesowego porządku publicznego w arbitrażu handlowym oraz XIV Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Prawa Handlowego w dniu 26.9.2024 r. pt. Problem adekwatności rozwiązań prawnych przyjętych przez polskiego ustawodawcę dla zgromadzeń online wspólników spółek kapitałowych (razem z dr Katarzyną Szczepańską, LLM).

Oprócz tego uczestniczyłem w wyjazdach zagranicznych, m.in. w dniu 17.2.2022 r., stacjonarnie wygłosiłem referat pt. *Arbitration as a successful method of resolving disputes in the Polish energy and maritime sector - Implications for managers*, podczas *International Scientific Conference of Batumi State Maritime Academy (BSMA)*, a w dniu 18.11.2022 r., stacjonarnie wygłosiłem referat pt. *The scope of the statutory right of first refusal of land under waters vested in the State Treasury in Polish law* – podczas *10th Conference, centred on the theme of Cultures of Water: Heritage, Environment and Society*, University of Porto (zob. też pkt 7. wykazu do wniosku).

Ośmiokrotnie byłem powoływany na recenzenta publikacji w czasopismach naukowych, w tym trzykrotnie znajdujących się na ministerialnej liście czasopism punktowanych (Wrocław Review of Law, Administration & Economics; Prawo i Więź oraz Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne) oraz pięciokrotnie w Przeglądzie Prawniczym TBSP UJ (dawniej: Internetowym Przeglądzie Prawniczym TBSP UJ). Załącznik nr 10.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

6.1. Osiągnięcia dydaktyczne.

Ukończyłem Studium Doskonałości Dydaktyki Akademickiej w roku akademickim 2019/2020 i spełniłem wymogi określone w Zarządzeniu Rektora UEK w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli akademickich Uczelni.

Dorobek dydaktyczny obejmuje wykłady, ćwiczenia, seminaria magisterskie oraz konwersatoria prowadzone dla studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (na kierunku Prawo oraz na kierunkach nieprawniczych na studiach licencjackich, magisterskich, podyplomowych oraz menedżerskich). Prowadzenie zajęć w języku angielskim, zarówno w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie (przedmioty: Business law oraz Trade law), jak i w uczelniach zagranicznych w ramach programu ERASMUS PLUS, tj. trzykrotnie w *Mediterranea International Centre for Human Rights Research, Mediterranea University of Reggio Calabria* oraz w 2024 r. w *Universidad Pablo de Olavide* w Sewilli.

Wykładowca na studiach podyplomowych w Instytucie Prawa UEK (kierunek: *Prawo gospodarcze*, przedmiot: Prawo spółek: transformacje spółek w roku akademickim 2019/2020) oraz Krakowskiej Szkole Biznesu (KSB) (kierunek: *KSB Europejskie Studia Menedżerskie typu MBA*, przedmiot: Prawo międzynarodowe gospodarcze w roku akademickim 2021/2022 oraz 2022/2023).

Prowadziłem ćwiczenia z zakresu postępowania cywilnego na Uniwersytecie Jagiellońskim.

W styczniu 2024 r. zostałem nominowany przez Studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie do II etapu Mentorzy - Plebiscytu na najlepszego prowadzącego UEK 2024 w kategorii Motywator, organizowanego przez Parlament Studencki Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

W styczniu 2025 r. zostałem nominowany przez Studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie do II etapu Mentorzy - Plebiscytu na najlepszego prowadzącego UEK 2025 w kategorii Bratnia dusza, organizowanego przez Parlament Studencki Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Działalność dydaktyczna (m. in. doświadczenie w samodzielnym przygotowaniu szczegółowego programu (sylabusu) oraz prowadzeniu zajęć akademickich w formie wykładów i ćwiczeń, a także przygotowywaniu i przeprowadzaniu egzaminów) jest prowadzona w miejscu stałego zatrudnienia, to jest w Katedrze Prawa Cywilnego, Gospodarczego i Prywatnego Międzynarodowego, Instytut Prawa, Kolegium Prawa w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, a mianowicie:

Semestr 2024/25 zimowy

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Zawody prawnicze	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Zawody prawnicze	Prawo	niestacjonarne	Wykłady
Prawo o notariacie	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Prawo o notariacie	Prawo	niestacjonarne	Wykłady
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo	niestacjonarne	Wykłady
Seminarium – IV rok	Prawo	niestacjonarne	Seminarium
Seminarium - V rok	Prawo	niestacjonarne	Seminarium
Business law	International Business	stacjonarne	Wykłady
Business law	International Business	stacjonarne	Ćwiczenia

Semestr 2023/24 letni

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
------------------	----------	---------------	--------------

Prawo handlowe	Finanse i rachunkowość	stacjonarne	Wykłady
Seminarium - IV rok	Prawo	niestacjonarne	Seminarium
Prawo spółek	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Prawo spółek	Prawo	niestacjonarne	Wykłady
Business Law	Applied Informatics	stacjonarne	Wykłady
Trade Law	Global Finance and Accounting	stacjonarne	Wykłady

Semestr 2023/24 zimowy

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć	Zawody
prawnicze	Prawo	stacjonarne	Wykłady	
Prawo o notariacie	Prawo	stacjonarne	Wykłady	
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo	stacjonarne	Wykłady	
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo	niestacjonarne	Wykłady	
Seminarium - IV rok	Prawo	niestacjonarne	Seminarium	
Prawo cywilne i handlowe	Doradztwo podatkowe	stacjonarne	Ćwiczenia	
Business law	International Business	stacjonarne	Wykłady	
Business law	International Business	niestacjonarne	Wykłady	

Semestr 2022/23 letni

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Prawo gospodarcze	Informatyka stosowana	stacjonarne	Wykłady
Prawo handlowe	Finanse i rachunkowość	niestacjonarne	Wykłady
Prawo spółek	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Prawo spółek	Prawo	niestacjonarne	Wykłady
Seminarium dyplomowe	Prawo	niestacjonarne	Seminarium
Prawo handlowe	Prawo	niestacjonarne	Wykłady
Prawo spółek	Marketing i komunikacja rynkowa	niestacjonarne	Wykłady
Prawo handlowe	Marketing i komunikacja rynkowa	niestacjonarne	Wykłady
Prawo handlowe	Marketing i komunikacja rynkowa	stacjonarne	Wykłady
Business Law	Applied Informatics	stacjonarne	Wykłady
Prawo gospodarcze i handlowe	Audyt finansowy	niestacjonarne	Wykłady
Podstawy prawa i prawo gospodarcze	Innowacje w biznesie	niestacjonarne	Wykłady

Semestr 2022/23 zimowy

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Prawo gospodarcze	Analityka gospodarcza	stacjonarne	Wykłady
Prawo gospodarcze	Analityka gospodarcza	niestacjonarne	Wykłady

Zawody prawnicze	Prawo stacjonarne	Wykłady
Prawo o notariacie	Prawo stacjonarne	Wykłady
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo stacjonarne	Wykłady
Prawo o notariacie	Prawo niestacjonarne	Wykłady
Zawody prawnicze	Prawo niestacjonarne	Wykłady
Prawo spółek	Bankowość i zarządzanie ryzykiem	niestacjonarne Wykłady
Prawo spółek	Bankowość i zarządzanie ryzykiem	niestacjonarne Ćwiczenia
Prawo gospodarcze	Zarządzanie zasobami ludzkimi	niestacjonarne Wykłady

Semestr 2021/22 letni

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Prawo gospodarcze	Informatyka stosowana	stacjonarne	Wykłady
Prawo gospodarcze	Informatyka stosowana	niestacjonarne	Wykłady
Comparative International Civil and Commercial Law		Międzynarodowe	stosunki
gospodarcze	niestacjonarne	Wykłady	
Prawo handlowe	Finanse i rachunkowość	niestacjonarne	Wykłady
Prawo handlowe	Prawo niestacjonarne	Wykłady	
Seminarium dyplomowe	Prawo stacjonarne	Seminarium	
Prawo handlowe	Marketing i komunikacja rynkowa	stacjonarne	Wykłady
Prawo handlowe	Marketing i komunikacja rynkowa	niestacjonarne	Wykłady
Business Law Applied Informatics	stacjonarne	Wykłady	
Prawo gospodarcze	Logistyka	niestacjonarne	Wykłady

Semestr 2021/22 zimowy

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Prawo gospodarcze	Analityka gospodarcza	stacjonarne	Wykłady
Prawo gospodarcze	Analityka gospodarcza	niestacjonarne	Wykłady
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo stacjonarne	Wykłady	
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo niestacjonarne	Wykłady	
Seminarium dyplomowe	Prawo niestacjonarne	Seminarium	
Prawo o notariacie	Prawo niestacjonarne	Wykłady	
Zawody prawnicze	Prawo stacjonarne	Wykłady	
Prawo gospodarcze	Zarządzanie projektami	stacjonarne	Wykłady

Semestr 2020/21 letni

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Prawo gospodarcze	Informatyka stosowana	stacjonarne	Wykłady

Prawo gospodarcze	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	stacjonarne	Wykłady
Prawo handlowe	Finanse i rachunkowość	stacjonarne	Wykłady
Prawo handlowe	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Prawo spółek	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Seminarium dyplomowe	Prawo	stacjonarne	Seminarium

Semestr 2020/21 zimowy

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Prawo gospodarcze	Analityka gospodarcza	stacjonarne	Wykłady
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Zawody prawnicze	Prawo	stacjonarne	Wykłady
Seminarium dyplomowe	Prawo	stacjonarne	Seminarium
Prawo gospodarcze	Organizacja i zarządzanie - studia menedżerskie	stacjonarne	Wykłady

Semestr 2019/2020 letni

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Prawo handlowe	Finanse i rachunkowość		Wykłady
Prawo własności intelektualnej	Finanse i rachunkowość		Ćwiczenia
Prawo spółek	Prawo		Wykłady
Prawo o notariacie	Prawo		Wykłady

Semestr 2019/20 zimowy

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Podstawy prawa	Rachunkowość i Controlling		Ćwiczenia
Zasady stosowania prawa	Prawo		Wykłady
Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów	Prawo		Wykłady
Prawo gospodarcze	Organizacja i zarządzanie - studia menedżerskie		Wykłady
Podstawy prawa (+ ochrona wł. intelekt.)	Logistyka Międzynarodowa		Wykłady

Semestr 2018/19 letni

Nazwa przedmiotu	Kierunek	Forma studiów	Rodzaj zajęć
Prawo handlowe	Finanse i rachunkowość		Wykłady
Prawo Unii Europejskiej	Prawo		Ćwiczenia
Prawo o notariacie	Prawo		Wykłady
Prawo spółek	Prawo		Wykłady

Semestr 2018/19 zimowy

Podstawy prawa	Finanse i rachunkowość		Ćwiczenia
----------------	------------------------	--	-----------

Należy nadmienić, że przygotowałem, uruchomiłem i prowadziłem cztery autorskie przedmioty specjalizacyjne:

Od roku akademickiego 2018/2019 - Prawo o notariacie,

Od roku akademickiego 2018/2019 - Prawo spółek,

Od roku akademickiego 2019/2020 - Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów,

Od roku akademickiego 2020/2021 - Zawody prawnicze.

Ponadto działalność dydaktyczna była prowadzona w trzech innych podmiotach, a to:

Od 27.5.2022 r. do chwili obecnej jako adiunkt wykładowca Krakowska Szkoła Biznesu UEK, (ang. *Cracow School of Business CUE*), przedmiot wykładany Prawo międzynarodowe gospodarcze na kierunku KSB Europejskie Studia Menedżerskie typu MBA.

W Zakładzie Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie od 1.10.2020 r. do 20.12.2020 r. jako adiunkt, natomiast od 1.10.2023 r. do 30.6.2024 r. jako asystent dydaktyczny - prowadziłem ćwiczenia z przedmiotu postępowanie cywilne dla studentów studiów magisterskich na kierunku Prawo. Okresy i stanowiska były uzależnione od potrzeb zastępstw Zakładu Postępowania Cywilnego.

Miałem także grzecznościowe zastępstwa na wykładach z prawa spółek dla Studentów kierunków ekonomicznych w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości w Krakowie.

Prowadzone przeze mnie zajęcia akademickie cieszą się znacznym zainteresowaniem studentów (duże zapewnienie prowadzonych grup i wysoka frekwencja studentów w toku zajęć, a ponadto wybieranie co rok opracowanych i wykładanych przeze mnie przedmiotów do wyboru), co znalazło również swoje odzwierciedlenie w wysokich ocenach oraz pozytywnych komentarzach w ramach anonimowych ankiet studenckich prowadzonych corocznie w systemie USOSweb. Korzystając ze zdobytego doświadczenia dążę do uatrakcyjnienia swoich zajęć, m.in. poprzez przykłady zaczerpnięte z praktyki stałego mediatora sądowego oraz prawnika w kancelarii notarialnej, na którym to stanowisku pracowałem zanim rozpocząłem pracę w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Opracowywane przeze mnie materiały udostępniane są studentom w postaci elektronicznej, co ułatwia im przyswojenie wiedzy, opanowanie wymagań programowych, a tym samym przygotowanie do egzaminów przedmiotowych, natomiast w dalszej kolejności także ewentualnych egzaminów „korporacyjnych” i przyszłej pracy w zawodach prawniczych.

Z uwagi na prowadzone przeze mnie seminaria magisterskie na kierunku Prawo byłem promotorem 7 prac magisterskich. Niejednokrotnie byłem też wyznaczany na recenzenta prac magisterskich na kierunku Prawo oraz na studiach podyplomowych, kierunku Prawo deweloperskie i lokalowe w ramach Krakowskiej Szkoły Biznesu (KSB).

Załączniki. Potwierdzenie wykazu zajęć dydaktycznych prowadzonych na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie zob. załącznik nr 12 do wniosku. Potwierdzenie uczestnictwa w programie ERASMUS zob. załącznik nr 16 do wniosku.

6.2. Osiągnięcia organizacyjne

Poza obowiązkami służbowymi związanymi z udziałem w przygotowywaniu i przeprowadzaniu kolokwiów i egzaminów, jak również uczestnictwem w obronach prac magisterskich oraz podyplomowych, jako członek komitetów organizacyjnych, brałem czynny udział w organizacji szeregu konferencji, w tym o wymiarze międzynarodowym:

- Członek komitetu organizacyjnego konferencji pt. *VII Międzynarodowa Konsumencka Konferencja Naukowa Reklamacje, Mediacje i Inne Postępowania e Sprawach Konsumenckich; Complaints, Mediations and Other Proceedings in Consumer Matters* w dniach: 27.10.2020 r. do 28.10.2020 r.;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji 26.11.2020 r. do 27.11.2020 r. *V Krakowska Konferencja Ubezpieczeniowa. Ubezpieczenia w państwach europejskich Nowe technologie w ubezpieczeniach*;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji 21.10.2020 r. do 22.10.2020 r. *Europejski Kongres Mobilności*;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji 4.6.2020 r. do 5.6.2020 r. *Nowe technologie na rynku finansowym. Szanse i zagrożenia dla ich uczestników*;
- Członek komitetu organizacyjnego konferencji 16.3.2020 r. *Czy i jak mediuować? - Mediacja w sprawach o należności cywilnoprawne z udziałem podmiotów objętymi ustawą o dyscyplinie finansów publicznych - aspekty praktyczne*;
- Członek Komitetu Organizacyjnego międzynarodowej konferencji 9.5.2019 do 10.5.2019r., pt. *International Scientific Conference Human/Consumer Rights and New Technologies*;

Załącznik nr 8.

6.3. Popularyzacja nauki

W dniu 5.4.2022 r. przeprowadziłem w V Liceum Ogólnokształcącym im. Augusta Witkowskiego w Krakowie prelekcję dotyczącą możliwości studiowania na kierunku Prawo UEK.

Byłem członkiem Komitetu Organizacyjnego oraz Komisji Konkursowej I UCZELNIANEGO KONKURSU WIEDZY O POSTĘPOWANIU CYWILNYM zorganizowanego w dniach 12 i 14 kwietnia 2023 r. w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie.

Od dnia 8.7.2024 r. do chwili obecnej pozostaję członkiem Kolegium Redakcyjnego Roczniku Administracji Publicznej recenzowanego interdyscyplinarnego czasopisma naukowego tworzonego przez pracowników Instytutu Politologii Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Załącznik nr 15.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

7.1. Członkostwo w organizacjach

Jestem aktywnym członkiem następujących międzynarodowych oraz krajowych organizacji pozarządowych o charakterze towarzystw naukowych zajmujących się w szczególności upowszechnianiem i rozwojem nauki prawa postępowania cywilnego (w tym alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów) oraz prawa prywatnego, prowadzeniem i popieraniem prac badawczych w ww. obszarach, wymianą wiedzy i doświadczeń w zakresie praktyki stosowania prawa, w tym współpracą międzynarodową oraz rozwijaniem kontaktów bezpośrednich osób i środowisk akademickich oraz zawodowych:

Od 2020 r. członek Towarzystwa Naukowego Procesualistów Cywilnych;

Od 2022r. członek (*oridanry membership*) the European Association of Private International Law (EAPIL).

Załącznik nr 11.

7.2. Działalność stałego mediatora sądowego

Od 29.7.2022 r. jako stały mediator sądowy przy Sądzie Okręgowym w Krakowie prowadzę mediacje w zakresie sporów gospodarczych. Wiedza praktyczna zdobyta w powyższy sposób znajduje odzwierciedlenie w prowadzonym przeze mnie autorskim wykładzie Mediacje i alternatywne sposoby rozstrzygania sporów, a także w publikacjach z obszaru badawczego - Wybrane zagadnienia prawa procesowego cywilnego w zakresie alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów.

Załącznik nr 18.

7.3. Nagrody za szczególne osiągnięcia w nauce

Pragnę nadmienić że dwukrotnie byłem nagrodzony przez Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie za szczególne osiągnięcia w nauce:

Nagroda JM Rektora UEK III stopnia za zespołowe osiągnięcia naukowe za rok 2020, z dnia 14.10.2021 r.,

Nagroda JM Rektora UEK II stopnia za indywidualne osiągnięcia naukowe za rok 2019, z dnia 14.10.2020 r.

Załącznik nr 17.

.....

(podpis wnioskodawcy)